

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1947

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM 1949

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

492840

INLEDNING

TILL

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. - Stockholm : Norstedt, 1918-1951. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

1916-1945 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1916-1948 med innehållsförteckning och parallelltitel på franska:

Hygiène et service vétérinaire civil en Suède. – 1916-1942 även

med sammanfattning på franska. - 1949 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: The civil veterinary service.

Föregångare:

Veterinärväsendet ingår som ett kapitel i årg. 1911-1915 av:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Det civila veterinärväsendet. År 1947. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1947

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM 1949

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

492840

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE
VÉTÉRINAIRE CIVIL
EN SUÈDE

EN

1947

PAR

LA DIRECTION ROYALE
DES SERVICES VÉTÉRINAIRES

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

Kungl. Veterinärstyrelsen får härmed jämlikt 5 § i styrelsens instruktion överlämna berättelse angående det civila veterinärväsendet i riket för år 1947.

G. A. BOUVENG.

STURE LINDSTRÖM.

C.-G. Liljeblad.

Stockholm den 29 november 1948.

Innehållsförteckning.

	Sid.
I. <i>Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten</i>	1
1. Veterinärbyråns och veterinärstyrelsens organisation. 2. Ärenden och expeditioner. 3. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.	
II. <i>Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet</i>	6
1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden. 2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren jämte ladugårdsbyggen.	
III. <i>Sjukdomar bland husdjuren</i>	17
1. Mul- och klövsjuka. 2. Mjältbrand. 3. Frasbrand. 4. Smittsam blodbrist. 5. En hönspestliknande sjukdom. 6. Hönstyfus. 7. Tuberkulos hos nötkreatur. 7. Smittsam kastning hos nötkreatur.	
IV. <i>Karantänsväsendet</i>	26
V. <i>Födoämneskontrollen</i>	26
A. Köttkontrollen	26
1. Offentliga slakthus. 2. Kommunala köttbesiktningsbyråer. 3. Kontrollslakterier. 4. Statsinspektionen över köttkontrollen.	
B. Mjölkkontrollen	28
VI. <i>Pastöriseringskontrollen av mjölk och grädde m. m.</i>	28

Tabellbilagor.

Tab.	1. Antal veterinärer i riket länsvis, vid årets slut	30
›	2. Antal för invasionssjukdomar behandlade djur, länsvis	31
›	3. Antal för infektionssjukdomar behandlade djur, länsvis	32
›	4. Antal för övriga sjukdomar behandlade djur (med undantag för i epizootilagen upptagna sjukdomar liksom även för tuberkulos och smittsam kastning undersökta djur), länsvis	34
›	5. Förekomst av vissa sjukdomar, länsvis	35
›	6. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade djur .	37
›	7. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt vidtagna åtgärder.	38
›	8. Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art	38
›	9. Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontrollslakterier	38
›	10. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar	39
›	11. Uppgift om utförsel av kött	40
›	12. Kontrollen av införda köttvaror och andra födoämnen	41

Table des matières.

	Pag.
I. <i>Activité du Bureau vétérinaire du Conseil supérieur de l'Administration médicale de l'Etat et de la Direction Royale des Services Vétérinaires. (Organisation du Bureau vétérinaire et de la Direction Royale des Services Vétérinaires. Ordonnances.)</i>	1
II. <i>Nombre, détail du service et activité des vétérinaires. (Nombre et détail du service des vétérinaires. Conditions sanitaires générales parmi les animaux domestiques. Hygiène des étables.)</i>	6
III. <i>Maladies des animaux domestiques. Fièvre aphteuse. Charbon bactérien. Emphyseme du charbon. Anémie infectieuse des chevaux. Peste aviaire. Diarrhée blanche bacillaire. Tuberculose des bêtes bovines. Avortement épizootique des vaches.)</i>	17
IV. <i>Quarantaine</i>	26
V. <i>Contrôle des aliments</i>	26
A. <i>Contrôle des viandes</i> <i>(Abattoirs publics. Bureaux municipaux du contrôle des viandes. Boucheries de contrôle. Contrôle de l'Etat sur les viandes.)</i>	26
B. <i>Contrôle du lait</i>	28
IV. <i>Contrôle de la pasteurisation du lait, crème etc.</i>	28

Annexes.

Tabl. 1. <i>Nombre des vétérinaires par département à la fin de l'année</i>	30
Tabl. 2. <i>Nombre des animaux traités pour maladies parantaires, par département</i>	31
Tabl. 3. <i>Nombre des animaux traités pour maladies infectieuses, par département</i>	32
Tabl. 4. <i>Nombre des animaux traités pour d'autres maladies</i>	34
Tabl. 5. <i>Certaines maladies par département</i>	35
Tabl. 6. <i>Nombre des animaux abattus et examinés aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle</i>	37
Tabl. 7. <i>Nombre des corps (viandes) saisis aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle et les mesures prises en conséquence</i>	38
Tabl. 8. <i>Nombre et poids des corps entiers traités aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement</i>	38
Tabl. 9. <i>Causes importantes de saisie (des viandes examinées) aux abattoirs et aux boucheries de contrôle</i>	38
Tabl. 10. <i>Nombre des examinés aux bureaux d'inspection</i>	39
Tabl. 11. <i>Exportation de viandes</i>	40
Tabl. 12. <i>Contrôle de viandes importées et d'autres aliments</i>	41

I. Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten.

1. Medicinalstyrelsens veterinärbyrå.

Den centrala civila veterinäradministrationen var under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 juni 1947 allttjämt förlagd till medicinalstyrelsen. Medicinalstyrelsen förestås av en generaldirektör — för närvarande läkare — och under denne sorterade under nämnda tid sju byråchefer, var och en av dem chef för en byrå. Av de olika byråerna utgjordes en av veterinärbyrån. Medicinalstyrelsen lydde då under socialdepartementet. De ärenden, som handlades å veterinärbyrån, voro emellertid underställda jordbruksdepartementet, enär veterinärstaten i sin helhet lyder under detta departement.

Byråchefen på veterinärbyrån skulle vara veterinär med titel medicinalråd. Byrån var för behandling av olika ärenden uppdelad på avdelningar under ledning av var sin föreståndare — tillika föredragande inför generaldirektören och byråchefen. Sålunda förestod medicinalrådet »allmänna» avdelningen, statsinspektören över köttkontrollen i riket den »hygieniska» avdelningen, en byrådirektör »tuberkulosavdelningen» samt en konsulent »kastsjukeavdelningen».

2. Veterinärstyrelsen.

Genom beslut den 30 januari 1942 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för socialdepartementet att tillkalla sakkunniga för att inom nämnda departement biträda med utredning rörande organisationen av den centrala förvaltningen för medicinal- och veterinärväsendet. De sakkunniga — medicinalstyrelseutredningen — överlämnade efter avslutat utredningsarbete den 5 februari 1946 ett betänkande med två alternativa förslag, avseende det ena att bereda veterinärväsendet en mera självständig ställning inom ramen för medicinalstyrelsens organisation och det andra att för veterinärväsendets ledning tillskapa ett särskilt ämbetsverk, lydande under jordbruksdepartementet.

Kungl. Maj:t framlade i proposition till 1947 års riksdag förslag om inrättande av en veterinärstyrelse samt angående ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet. Sedan jordbruksutskottet avgivit utlåtande häröver, fattade riksdagen den 29 april 1947 beslut i ärendet och Kungl. Maj:t gav i brev den 30 juni 1947 tillkänna, att Kungl. Maj:t beslutat, dels om inrättandet av en veterinärstyrelse, dels om ändring av vissa författningar rörande veterinärväsendet, dels om överflyttande av vissa medicinalstyrelsen givna uppdrag och befogenheter å veterinärstyrelsen. Den 30 juni 1947 utfärdade Kungl. Maj:t instruktion för veterinärstyrelsen att lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1947.

Efter sistnämnda tidpunkt handhaves den centrala förvaltningen för veterinärväsendet av veterinärstyrelsen. Styrelsen förestås av en överdirektör — som icke behöver vara och för närvarande icke är veterinär — under vilken sortera fyra byråchefer, var och en chef för en byrå. Byråerna äro följande: allmänna byrån, hygienbyrån, tuberkulosbyrån samt administrativa byrån. Cheferna för de tre förstnämnda bära titeln veterinärråd och äro legitimerade veterinärer, chefen för administrativa byrån skall äga kompetens för domarämbete.

De ärenden, vilka handläggas av veterinärstyrelsen, fördelas mellan de olika byråerna i huvudsak sålunda.

Allmänna byrån: Ärenden rörande: veterinärkonstens utövande, veterinärdistrikt, civila veterinärbefattningar, militärveterinärer, smittsamma husdjurssjukdomar, husdjurens hälsotillstånd och behandling i övrigt, införsel av levande djur och varor, karantänanstalter samt förande av matrikel över veterinärerna.

Hygienbyrån: Ärenden rörande: stads- och besiktningsveterinärer, offentliga slakthus, kommunala köttbesiktningsanstalter, kontrollslakterier och andra under statens kontroll ställda slakteriinrättningar, in- och utförsel av köttvaror och djurfett samt mjölkhygien och den animala födoämneshygien i övrigt.

Tuberkulosbyrån: Ärenden rörande: husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande må handhavas av hushållningssällskap, godkännande och kontroll av veterinärer och laboratorier för sådant bekämpande samt ladugårdshygien i allmänhet.

Administrativa byrån: Ärenden rörande: viktigare författningar, administrativa och juridiska frågor i allmänhet, styrelsens organisation och personal, styrelsens medelsförvaltning samt till veterinäradministrationen hörande frågor av kameral natur.

3. Ärenden och expeditioner.

Antalet inkomna ärenden under år 1947 uppgick till 190 704; antalet utgående expeditioner var 18 039.

Inkomna ärenden.

Kungl. brev och ämbetskrivelser	568
Kungl. remisser	154
Övriga ärenden	31 552
Anmälningar, rekvisitioner och rapporter	145 152
Räkningar	13 278
Summa	190 704

Utgående expeditioner.

Underdåniga utlåtanden och skrivelser	490
Övriga expeditioner (koncept)	11 936
Handbrev	5 613
Summa	18 039

4. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.

Under år 1947 ha utkommit följande författningar av mera allmänt intresse rörande veterinärväsendet, vilka intill den 1 juli 1947 voro intagna i medicinalstyrelsens samling av författningar och cirkulär m. m., serie B, och därefter i den av veterinärstyrelsen utgivna Samling av författningar och cirkulär m. m. angående veterinärväsendet med nedan angivna nummer.

Jan. 2. Med.styr:ns kung. ang. städer i riket, till vilka införsel av idisslande djur, svinkreatur och djur, hörande till hästsläktet må äga rum (nr 1).

Jan. 2. Med.styr:ns kung. med förteckning över samhällen för införsel av köttvaror och djurfett (nr 2).

Jan. 10. K. kung. ang. omplaceringstraktamente åt vissa befattningshavare i statens tjänst (nr 3).

Jan. 30. Med.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i riket ang. iakttagande av sparsamhet vid utställande av veterinärintyg gällande dietfoder (nr 4).

Febr. 14. K. kung. om upphävande av kungörelsen den 7 augusti 1942 (nr 734) angående beslag å älgkött (nr 6).

Febr. 14. K. kung. om upphävande av kungörelsen den 8 januari 1943 (nr 4) angående beslag å samt reglering av handeln med vissa fiskkonserver (nr 7).

Febr. 14. K. kung. om upphävande av kungörelsen den 23 oktober 1942 (nr 868) angående beslag å samt reglering av handeln med vissa vitaminhaltiga varor (nr 8).

Febr. 14. K. kung. om upphävande av kungörelsen den 13 juni 1941 (nr 389) med vissa bestämmelser angående utsmältning av fett ur däggdjursben (nr 9).

Febr. 15. Domänstyr:ns och Med-styr:ns föreskrifter rörande reglering av införsel av levande vilda djur m. m. (nr 5).

Febr. 28. K. kung. ang. ikraftträdande av 10 § tredje stycket lagen den 19 maj 1944 (nr 219) om djurskydd (nr 10).

Mars 21. K. Generalpoststyr:ns kung. ang. utnyttjandet av tjänstebrevsrätten m. m. (nr 11).

Mars 28. K. kung. om ändrad lydelse av 21 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 18).

April 3. Med.styr:ns kung. ang. ändringar i gällande medicinaltaxa (nr 14).

April 11. K. kung. om ändring i kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607) angående indelning av riket i veterinärdistrikt (nr 15).

April 11. K. kung. om ändrad lydelse av 64 § stadgarna den 31 maj 1940 (nr 494) för veterinärhögskolan (nr 16).

April 11. Transumt av K. brev till medicinalstyrelsen ang. inrättande av nya veterinärdistrikt m. m. (nr 29)

Maj 2. K. kung. om ändrad lydelse av § 16 undervisnings- och examensstadgan den 30 oktober 1914 (nr 373) för veterinärhögskolan (nr 17).

Maj 2. K. kung. ang. tillämpning av epizootilagen å beskällarsjuka (dourine) hos djur tillhörande hästsläktet, m. m. (nr 23).

Maj 2. K. kung. om ändrad lydelse av 2 § kungörelsen den 30 december 1936 (nr 647) med vissa bestämmelser angående införsel av hästar (nr 24).

Maj 2. K. förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet (nr 25).

Maj 2. K. kung. om överflyttande av vissa medicinalstyrelsen givna uppdrag och befogenheter å veterinärstyrelsen (nr 26).

Maj 3. Med.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i riket med beskrivning över beskällarsjuka — dourine (nr 12).

Maj 3. Med.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i riket med sjukdomsbeskrivning rörande spirochätos (leptospiros) hos hund (nr 13).

Maj 16. K. förordning ang. vissa åtgärder för bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 20).

Maj 16. K. förordning om ändrad lydelse av 1 och 15 §§ förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 27).

Maj 19. Med.styr:ns föreskrifter rörande statsunderstödda åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreatur inom kastsjukefritt område (nr 19).

Maj 20. Med.styr:ns kung. ang. förordnande och utlämnande av läkemedel från apotek m. m. (expeditionskungörelsen) (nr 42).

Maj 23. K. kung. om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ kungörelsen den 25 november 1938 (nr 700) ang. ersättning till veterinär för vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur (nr 30).

Maj 23. K. kung. ang. tillämpning av epizootilagen å en hönspestliknande sjukdom, m. m. (nr 31).

Maj 28. Med.styr:ns föreskrifter ang. handeln med kastsjukefria djur (nr 21).

Maj 28. Med.styr:ns kung. om ändring av föreskrifterna den 16 december 1943 (Ser. B. nr 48) rörande statsunderstödda åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreatur (nr 22).

Juni 4. Med.styr:ns kung. ang. ändrad lydelse av kungörelsen den 30 juni 1941 (Ser. B. nr 34) ang. bekämpande av mul- och klövsjuka innefattande råd och anvisningar jämte föreskrifter m. m. (nr 28).

Juni 13. Transumt av Kungl. brev ang. maximitaxa för år 1948 å avgift för köttbesiktning m. m. (nr 32).

Juni 13. K. kung. om ändring av den vid apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) fogade bilagan I (nr 43).

Juni 27. K. kung. om ändrad lydelse av 3 § stadgarna den 31 maj 1940 (nr 494) för veterinärhögskolan (nr 33).

Juni 27. K. kung. om ändrad lydelse av 7 § instruktionen den 22 december 1943 (nr 940) för statens veterinärmedicinska anstalt (nr 34).

Juni 27. K. kung. ang. fastställelse å ändring av § 5 i grundstadgarna för Svenska blå stjärnan (nr 35).

Juni 27. K. kung. med förordnande jämlikt 1 § första stycket förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 36).

Juni 27. K. kung. med förordnande jämlikt 15 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 37).

Juni 30. K. instruktion för veterinärstyrelsen (nr 39).

Juni 30. K. kung. om ändring i vissa delar av kungörelsen den 15 juni 1944 (nr 382) angående ersättning för flyttningskostnad åt vissa statens befattningshavare (nr 40).

Juni 30. K. kung. om ändring i vissa delar av kungörelsen den 30 december 1946 (nr 901) med tilläggsbestämmelser till allmänna resereglementet (nr 44).

Juni 30. Statens löneplansförordning (nr 45).

Juni 30. K. kung. ang. vissa tabellbilagor till statens löneplansförordning (nr 46).

Juni 30. K. kung. ang. lån från statens lånefond för hästavelns befrämjande (nr 48).

Juni 30. Statens allmänna avlöningsreglemente (nr 49).

Juni 30. 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente (nr 50).

Juni 30. 1947 års allmänna familjepensionsreglemente (nr 51).

Juni 30. K. kung. med vissa bestämmelser i fråga om ändring av lönegradsbeteckning och lönegradsnummer i anledning av ikraftträdandet av nya avlöningsreglementen (nr 52).

Juni 30. K. kung. ang. fördelning av orterna i riket å de i statens löneplansförordning angivna ortsgrupperna (nr 53).

Juni 30. K. kung. om ändring i vissa delar av kungörelsen den 15 juni 1944 (nr 382) angående ersättning för flyttningskostnad åt vissa statens befattningshavare (nr 54).

Juni 30. K. kung. med provisoriska tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente m. fl. nya avlöningsreglementen (nr 55).

Juni 30. K. kung. med övergångsbestämmelser till 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente (nr 61).

Juni 30. K. kung. med övergångsbestämmelser till 1947 års allmänna familjepensionsreglemente (nr 62).

Juni 30. K. kung. med föreskrifter rörande tillämpning av 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen (nr 63).

Juli 10. Lag ang. ändrad lydelse av 13 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete (nr 38).

Juli 10. K. kung. med allmänna grunder för hushållningssällskaps organisation (nr 47).

Juli 10. Lag ang. ändrad lydelse av 26 § lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester (nr 60).

Juli 14. Vet.styr:ns cirkulär ang. post- och telegramadress (nr 41).

Juli 22. Vet.styr:ns kung. ang. köttbesiktningsjournaler m. m. (nr 56).

Aug. 25. K. kung. om ändring i giftstadgan den 26 november 1943 (nr 877) (nr 59).

Okt. 10. Vet.styr:ns cirk. ang. bestridande av husdjurssjukvården inom länsveterinärs praktikområde under dennes frånvaro från stationsorten på grund av resor för hygieniska inspektioner m. m. (nr 57).

Okt. 17. K. kung. om ändrad lydelse av 12 § 1 mom. giftstadgan den 26 november 1943 (nr 877) samt de vid samma stadga fogade bilagorna 1 och 2 (nr 64).

Okt. 21. Vet.styr:ns cirk med råd och anvisningar till förhindrande av uppkomst och spridning av trikinos hos svin (nr 58).

Okt. 31. K. kung. om ändrad lydelse av 6 § kungörelsen den 17 november 1944 (nr 769) angående förfarandet vid polismyndighets omhändertagande av djur m. m. (nr 65).

Dec. 12. K. kung. om ändring av den vid apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) fogade bilagan I (nr 66).

II. Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet.

1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden.

Veterinärernas antal den 31 december 1947 var 662 såsom av tab. 1 närmare framgår.

Veterinärernas fördelning på de olika befattningarna framgår av tab. 1. Framhållas bör, att i en del fall en veterinär innehar flera tjänster; härvid har vederbörande hänförs till den grupp som utgör hans huvudbefattning. Är t. ex. en distriktsveterinär tillika besiktningsveterinär, har han i ifrågasvarande tabell endast upptagits såsom distriktsveterinär. Härav följer att verkliga antalet veterinärbefattningar är större än antalet tjänsteveterinärer.

De civila tjänsteveterinärerna utgöras av följande kategorier: länsveterinärer, distriktsveterinärer, civila veterinärstipendiater, extra veterinärer vid

den civila husdjurssjukvården, stadsveterinärer, besiktningsveterinärer, karantänsveterinärer, exportbesiktningsveterinärer, chefveterinärer och assistentveterinärer vid vissa hushållningssällskap samt i samband med epizootier tillfälligt förordnade överveterinärer, biträdande överveterinärer och extra veterinärer. Dessa veterinärers huvudsakliga anställnings- och avlöningsförhållanden framgå av nedanstående sammanställning.

Länsveterinärerna äro alltsedan institutionens tillkomst 1830 statsanställda. Under förra hälften av år 1947 voro de hänfödda till lönegrad A 24. Sedan den 1 juli 1947 äro länsveterinärbefattningarna genom statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1947 överförda till lönegrad Ca 27. Stationsorter för länsveterinärerna äro residensstäderna. — Inom Stockholms stad fullgör förste stadsveterinären länsveterinärs tjänsteåligganden.

Distriktsveterinärerna äro fr. o. m. år 1934 statsanställda. I civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8) voro distriktsveterinärtjänsterna fördelade i sju lönegrupper (löneplan F). Från och med den 1 juli 1947 äro befattningarna i fråga genom statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1947 hänfärda till löneplan nr 4, omfattande fem lönegrupper, mellan vilka distriktsveterinärbefattningarna jämlikt Kungl. brev den 25 juli 1947 tills vidare fördelats. Distriktens omfattning framgår av Kungl. kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607; B. 16) angående indelning av riket i veterinärdistrikt med däri gjorda ändringar.

Civila veterinärstipendiater förordnas av styrelsen enligt Kungl. Maj:ts stadga den 15 juni 1935 (nr 410; B. 29) för civila veterinärstipendiater.

Extra veterinärer vid den civila husdjurssjukvården förordnas av veterinärstyrelsen antingen för i regel kortare tjänstgöring exempelvis i distrikt, vars innehavare behöver lättnad i arbetsbördan, eller efter framställning av kommuner, inom vilka på grund av avståndet till den ordinarie distriktsveterinärens stationsort eller annan liknande orsak svårigheter uppstått för det behöriga tillgodoseendet av den allmänna husdjurssjukvården. I intetdera fallet får förordnandet medföra särskild kostnad för statsverket och vederbörande uppbär sålunda endast de förrättningsarvoden, som tillkomma honom enligt gällande taxor, jämte — i det senare fallet — den avlöning, som de förslagsställande kommunerna utfäst sig att gälda. Dessutom har styrelsen under året förordnat extra veterinärer för tjänstgöring inom förening för artificiell insemination. Dessa veterinärer uppbära lön av föreningen samt i vissa fall även arvoden. Inom nämnda föreningar verka även vissa icke examinerade svenska veterinärstuderande samt ett antal från utlandet kommande veterinärer, vilka icke inneha svensk veterinärlegitimation men tilldelats arbetstillstånd inom riket.

Stadsveterinärer med rätt till tjänstårsberäkning tillsättas i Stockholm och Göteborg av hälsovårdsnämnderna efter veterinärstyrelsens hörande, i städer, där stadsveterinären är förordnad som besiktningsveterinär, av veterinärstyrelsen samt i övriga städer av stadsfullmäktige efter veterinärstyrelsens hörande. Befattningshavarna avlönas av vederbörande kommun.

Besiktningsveterinärer vid offentliga slakthus, kontrollslakterier och kött-besiktningsbyråer tillsättas av veterinärstyrelsen samt avlönas av vederbörande kommun eller slakteri.

Karantäns- och exportbesiktningsveterinärer tillsättas av veterinärstyrelsen samt uppbära förrättningsarvode enligt veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630; B. 28). Karantänsveterinären i Haparanda uppbär därjämte årsarvode.

Chef- och assistentveterinärer vid hushållningssällskap anställas av sällskapen. Tjänstårsberäkning tillkommer enligt av Kungl. Maj:t för varje tjänst meddelat beslut varje av veterinärstyrelsen i fråga om kompetensen godkänd veterinär. Avlöning utbetalas av hushållningssällskapet och utgöres i regel av dels fast årslön, dels vissa arvoden för verkställda förrättningar.

Överveterinärer, biträdande överveterinärer och extraveterinärer för epizootikbekämpande förordnas under viss tid av veterinärstyrelsen och uppbära därvid dagarvode enligt veterinärtaxan.

2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren jämte ladugårdshygien.

Av länsveterinärernas årsredogörelser framgår bl. a. följande.

Stockholms län.

Distriktsveterinärerna fästa i sina årsberättelser allmänt uppmärksamheten på rubbningar i nötkreaturens hälsotillstånd och produktionsförmåga och sätta dessa företeelser i samband med årets skörd. Denna synes för länets del — med undantag för områden i Stockholms omedelbara närhet — ha, såväl kvalitativt som kvantitativt, lämnat åtskilligt övrigt att önska. Den ihållande torkan hindrade återväxten på vallarna, varigenom stallfodringsperioden fick påbörjas tidigare än normalt. Då därjämte den inbärgade skörden blev knapp och till sitt näringsinnehåll synes ha varit mindre allsidig, ha bristsjukdomar uppträtt i ökad omfattning. Flertalet distriktsveterinärer ha också påtalat de särskilda svårigheter, som steriliteten bland nötkreaturen förorsakat, och sätta detta i samband med den rådande fodersituationen. Distriktsveterinärerna i Drottningholm och Södertälje rapportera en av foderbristen föranledd utgallring av kreatursstocken, i synnerhet påtaglig i Södertälje distrikt. Där synes även ha skett en rätt omfattande övergång till kreaturslöst drivna jordbruk till följd bl. a. av svårigheter att erhålla ladugårdspersonal.

Uppsala län.

Länsveterinären omnämner en utbredd förekomst av bristsjukdomar bland nötkreaturen till följd av en föga givande betesperiod samt det bärgade fodrets låga kvalitet. Särskilt synes acetonämi ha förekommit i stor omfattning, men även förlosningslamheten har ökat i frekvens. Beträffande den förstnämnda sjukdomen torde man få räkna med att de av veterinärerna inrapporterade manifesta sjukdomsfallen motsvarats av ett långt större antal latent fall, där sjukdomen gett sig tillkänna såsom en minskad produktionsförmåga. Möjligheterna till förebyggande åtgärder ha starkt beskurits genom de begränsade och för detta ändamål helt otillräckliga kvantiteter melass, som kunnat disponeras för ändamålet. Till bristsjukdomarna torde även böra räknas en avsevärd del av de sterilitetsbesvär bland nötkreaturen, som veterinärerna, icke minst inom seminverksamheten, fått till behandling.

Under år 1947 har inom länet förekommit en bland nötkreaturen förlöpande infektiös enterit. Inom vissa veterinärdistrikt har densamma antagit en närmast epizootisk utbredning. Sjukdomens orsak är ej helt klarlagd, men torde sannolikt vara ett virus. Förloppet har endast i undantagsfall varit dödligt. Däremot har under en à två veckor en avsevärd nedgång i mjölkproduktion och hull blivit följden.

Beträffande husdjursaveln påtalar länsveterinären den starka minskningen i hästbeståndet genom övergång till traktordrift. Bottennoteringen i hästpriserna har dock sannolikt redan nåtts med en tendens till stegring, varför ett större intresse för aveln kan förväntas.

Inom länets nötkreatursavel har den artificiella inseminationsverksamheten vidgat sitt arbetsområde. Utöver seminföreningen i Enköping verkar numera även en liknande förening i Uppsalatrakten.

Södermanlands län.

Under större delen av år 1947 synes hälsotillståndet bland husdjuren ha varit tillfredsställande. Mot slutet av året ha dock veterinärerna iakttagit en ökning av antalet acetonämifall. Orsaken därtill har härletts till foderskördens låga kvalitet. En nedgång i rotfruktsodlingen samt brist på melass ha bidragit till svårigheterna att på ett tillfredsställande sätt reglera foderstaterna.

Allmänt förekom under hösten en infektiös enterit bland nötkreaturen, sannolikt orsakad av ett virus. Infektionen synes i vissa fall ha lokaliserats även till andningsorganen.

Steriliteten framstår alltmer såsom ett problem inom nötboskapsaveln. En distriktsveterinär påtalar särskilt den svaghet, som vidlåder tjurbeståndet, varigenom den avelsdugliga åldern har starkt avkortats. Även bland korna visar steriliteten en alltmer vidsträckt och besvärande utbredning. I bådaddera fallen torde ärftliga faktorer spela en framträdande roll.

Östergötlands län.

Hälsotillståndet bland husdjuren har av veterinärerna betecknats såsom tillfredsställande. Årets foderskörd synes, kvalitativt sett, ha varit någorlunda god men till mängden otillräcklig, varför en nedskärning av kreatursstocken — på sina håll rätt kraftig — blivit nödvändig.

Bristsjukdomar ha inrapporterats i ungefär sedvanlig utsträckning. Ett undantag härifrån utgör dock acetonämien, vilken uppvisat en stegrad frekvens och, i vissa områden, ett ovanligt svårartat förlopp.

I fråga om smittsamma sjukdomar bland husdjuren har framhållits att bekämpandet av tuberkulos och smittsam kastning bland nötkreaturen synes närma sig sin slutfas. Den infektiösa enterit hos nötkreatur, som under året hemsökt stora delar av landet, uppträdde under hösten i flertalet besättningar inom Östergötlands län men försvann tämligen snabbt. Bland hundarna i länet ökade mot slutet av året fallen av valpsjuka och s. k. valpsjukeliknande sjukdom starkt inom vissa områden med påtaglig tendens att sprida sig över hela länet.

Av andra sjukdomar bland djuren har länsveterinären ansett lymfadenosen hos nötkreaturen förtjäna ett omnämnande. Sjukdomen inrapporterades visserligen blott i ett hundratal fall under år 1947 men uppvisar vid en återblick på den senaste femårsperiodens statistik en stadig ökning i antal fall per år. Med hänsyn till lidandets smygande förlopp och egenskap att i utbildade fall ofta föranleda total kassation vid slakt av angripna djur torde den kunna få en viss ekonomisk betydelse.

Med den fortgående motoriseringen av lantbruket har intresset för hästaveln påtagligt minskat. Låga livdjurspriser i förening med höga slaktvärden ha givit unghästuppfödningen närmast karaktären av slaktdjursproduktion.

Inom nötkreatursaveln har den artificiella inseminationen vunnit ökad sprid-

ning och uppvisar i djurantal en ökning med cirka 40 procent jämfört med föregående år.

Jönköpings län.

Länsveterinären anser hälsotillståndet bland husdjuren ha varit tämligen tillfredsställande. Alltjämt vållar dock steriliteten bland nötkreaturen produktionsminskning och omkostnader. Tuberkulosen och den smittsamma kastningen bland nötkreaturen ha minskat ytterligare något under året. Lymfadenos inrapporteras i ökad omfattning och förekommer sporadiskt, spridd över hela länet och inom besättningar av alla storleksordningar.

Kronobergs län.

Bristsjukdomarna bland nötkreaturen ha under året varit synnerligen besvärande och ha uppträtt i skilda former, bl. a. såsom sterilitet och vissa rubbningar i samband med kalvningen, varjämte även de mera klassiska formerna, acetonämi och skravelsjuka, inrapporterats i ökad omfattning. Steriliteten synes förekomma i en oroande grad hos bl. a. kvigorna och har där föranlett nedslaktning i betydande utsträckning. Länsveterinären anför att en väsentlig ökning av mineralämnestillförseln till åkerjorden torde vara nödvändig för att åstadkomma en ändring i dessa avseenden.

Av smittsamma sjukdomar påträffas nötkreaturstuberkulosen numera endast i enstaka fall inom länet och likaså gör kastsjukebekämpandet framsteg.

Bland övriga sjukdomar ha veterinärerna under året observerat en påtaglig ökning av piroplasmosfallen. Lymfadenos hos nötkreatur har i omkring 70 fall påvisats av veterinärerna men antages av länsveterinären förekomma i vida större omfattning, ehuru djuren torde gå till slakt utan att veterinär rådfrågas.

Ladugårdshygienen inom länet synes enligt flertalet veterinärers uppfattning allt fortfarande erbjuda ett vidsträckt arbetsfält. Oavsett de svårigheter, vilka för närvarande hindra en rationell inredning av ladugårdslokalerna och därmed en höjning av den hygieniska standarden, synas djurägarna i beklagligt stor utsträckning sakna större intresse för denna sida av husdjursskötseln.

Kalmar län.

Hälsotillståndet bland husdjuren under år 1947 får betraktas såsom tillfredsställande. Bristsjukdomar förekommo, särskilt under årets första kvartal, men minskade sedermera. Skörderesultatet var visserligen dåligt, men detta kompenseras delvis genom en betydande utslaktning inom besättningarna, varjämte djurägarna genom användning av AIV-foder, vitamin- och mineraltillskott synas ha lyckats i stort sett förhindra att fodrets kvalitativa brister fått allvarigare följder.

Länet förklarades under året fritt från nötkreaturstuberkulos, varemot smittsam kastning hos nötkreatur fortfarande uppträder i någon utsträckning. Smittsam juverinflammation hos nötkreatur har under året inrapporterats i större antal fall än tidigare. Den infektiösa enterit hos nötkreatur, som hemsökt skilda delar av landet, har smittat även länets besättningar. Sjukdomsförloppet inskränkte sig därvid vanligen till en vecka men orsakade under denna tid stark nedsättning i produktionen.

Länsveterinären omnämner i sin redogörelse den hos Ölands hästar parasiterande s. k. nosmasken och synes anse statligt reglerade åtgärder vara av nöden för att effektivt utrota den för djuren mycket besvärande insekten. En sjukdom bland nötkreaturen, vilken sedan gammalt är bofast inom länet, är piroplasmosen, som motverkas genom i rätt stor skala utförda skyddsympningar. Trots att dylika torde ha utförts i ungefär sedvanlig omfattning inrapporteras en rätt betydlig ökning i antalet sjukdomsfall.

Ladugårdshygienens standard synes ej ha undergått nämnvärd förändring. Inom den egentliga jordbruksbygden på fastlandet är den tämligen god men är i övriga områden i behov av förbättring.

Gotlands län.

Länsveterinären anför, att det allmänna hälsotillståndet bland husdjuren varit i stort sett tillfredsställande. Bristsjukdomar ha förekommit i ungefär sedvanlig omfattning med undantag för steriliteten hos nötkreatur, som — sannolikt på grund av bristande mineralämnestillförsel med fodret — synes ha ökat.

En kreaturssjukdom, vilken likaledes påtagligt ökat i frekvens, är svininfluensa. Orsakerna härtill torde vara att söka dels i en kraftig stegring i grisuppfödningen dels tyvärr också i den bristande förståelse uppfödarna visat, då det gällt att vid inköp av djur skydda sina besättningar mot smitta. I motsats till förhållandet beträffande svininfluensan visar rödsjukan hos svin en nedgående frekvens i samband med mer rationellt genomförda skyddsympningar mot sjukdomen.

Länet förklarades den 1 oktober 1947 fritt från smittsam kastning hos nötkreatur, varigenom bekämpandet av denna sjukdom ingått i slutskedet.

Inom fåraveln, som för länets del är av ett ej obetydligt ekonomiskt intresse, vållas stor skada genom parasitinvasioner och lammdödlighet. Länsveterinären anser att ett rationellt bekämpande av inälvsparasiterna torde kunna nedbringa de rätt omfattande kassationer, som för närvarande måste företagas vid fårslakten. Möjligen skulle därmed också en god del av förekommande dödlighet bland dräktiga tackor och nyfödda lamm försvinna. I fråga om lammdödligheten spela tydligen även felaktigheter i fårens utfodring in.

Ingen förbättring i ladugårdshygienen inom länet har kunnat förmärkas. Anledningen anges vara bristen på arbetskraft.

Blekinge län.

Sommaren 1946 bärgades inom länet en höskörd av rätt låg kvalitet. Verkan därav gjorde sig märkbar under första halvåret av år 1947 genom en riklig förekomst av bristsjukdomar bland särskilt nötkreaturen. Då foderskörden år 1947 uppvisade ett synnerligen dåligt resultat såväl vad mängd som allsidighet i näringsinnehållet beträffar, skärptes utfodringssvårigheterna än ytterligare under sista stallfodringsperioden av året, i synnerhet som betesperioden betydligt avkortades på grund av ihållande torka under sommaren, varför djuren gingo torrfodringsperioden till mötes i en relativt dålig kondition. Nedsaktningsfrekvensen blev också påfallande hög under hösten och hos livdjuren uppträdde bristsjukdomar talrikt i form av acetonämi och skravelsjuka. Även en väsentlig del av förekommande sterilitet torde ha samma orsak.

Den under året inom riket uppträdande infektiösa enteriten hos nötkreatur vann i Blekinge län stor spridning. Sjukdomens förlopp var relativt kortvarigt och godartat men orsakade förluster genom produktionsminskning.

Beträffande övriga sjukdomar hos nötkreaturen har länsveterinären fäst uppmärksamheten på ökningen av inrapporterade fall av lymfadenos. Under den sista fyra-årsperioden har antalet fall nära tredubblats. Då slaktvärdet i en hög procent av dessa fall är tillspillogivet och sjukdomen sålunda har icke obetydliga ekonomiska konsekvenser, finnes anledning att med uppmärksamhet följa sjukdomens utbredning.

Valpsjuka eller en därmed likartad sjukdom visade under årets sista kvartal en oroväckande spridning bland länets hundar och antog inom länets östra delar en närmast epizootisk karaktär. Sjukdomsförloppet var svårartat och procenten dödsfall betydande.

Ladugårdshygienen synes enligt uttalande från vissa veterinärer stå på en delvis mindre tillfredsställande nivå. Som bidragande orsaker ha angivits brist på arbetskraft samt oöndamålsenlig konstruktion av djurstallarna. Tyvärr synes man, i den mån nybyggnader kommit till stånd, ej heller alltid ha tagit hänsyn till de hygieniska betingelserna för djuren.

Kristianstads län.

De ogynnsamma väderleksförhållandena under skördeåret 1946 resulterade för länets del i uppträdande av bristsjukdomar av skilda slag hos husdjuren redan under årets första hälft. En ihållande torka under sommaren 1947 förebådade ytterligare svårigheter i fråga om fodertillgången och föranledde många djurägare att redan på sommaren i rätt betydande omfattning börja avyttra nötkreatur och hästar till slakt. Denna tendens stegrades kraftigt mot hösten, varjämte ägare till besättningar av högre kvalitet i stor utsträckning sålde djur för export till Polen och Ryssland. De knappa betesmöjligheterna under sommaren förorsakade bristsjukdomar redan vid betesperiodens slut och bristfälligheterna i det bärgade fodret manifesterade sig sedermera under torrfostringsperioden i en ymnig förekomst av skravelsjuka, rachitis, sterilitetsfenomen m. m.

Smittsamma husdjurssjukdomar ha förekommit i liknande omfattning som under tidigare år. Tuberkulos och smittsam kastning bland nötkreaturen äro fortfarande stadda i återtåg. Länsveterinären synes vara av den uppfattningen att bekämpandet av dessa sjukdomar relativt snabbt skulle kunna genomföras under förutsättning att ett enhetligt och i vissa fall skärpt premieringssystem av sanerade besättningar genomfördes. Den sannolikt virusbetingade infektiösa enteriten, som hemsökte nötkreaturen i stora delar av landet, återfanns även inom länet i vissa av dess mellersta och nordvästra delar. Valpsjukan gick under år 1947 hårt fram bland hundarna och företedde bilden av en fullt utvecklad epizooti. Till spridningen av smittan synes verksamt ha bidragit en icke kontrollerbar försäljning av djur från en smittad besättning.

Ladugårdshygienens synes icke ha gjort några framsteg. Brist på arbetskraft i ladugården, svårigheter med nybyggnadsverksamhet vad beträffar såväl material som teknisk sakkunskap vid djurstallarnas planering hindra en önskvärd utveckling på detta område.

Malmöhus län.

Länsveterinären meddelar, att bristsjukdomar uppträtt i större omfattning i länets nordvästra delar, där enligt distriktsveterinärernas rapporter foderskördens låga kvalitet satt spår i form av sterilitetsbesvär bland nötkreaturen.

Av smittsamma sjukdomar uppträdde under våren 1947 infektiös enterit bland nötkreaturen allmänt över hela länet och synes därmed ha utgjort början till den större delen av landet omfattande epizootien. Hos hästarna förekom en omfattande kvarkinfektion, vilken i synnerhet vann spridning bland de djur som i juni månad koncentrerats till Malmö för export till Ryssland. Valpsjuka hos hund har inrapporterats i närmare 600 fall. Veterinärerna äro dock väl medvetna om att denna summa icke motsvarar sjukdomens verkliga frekvens, då djurägarna i stor utsträckning underlåta att föra sina hundar till behandling.

Tendensen bland länets jordbrukare att övergå till kreaturslöst drivna jordbruk har förts på tal av flera veterinärer. Som bidragande orsak därtill anges, utom svårigheten att anskaffa arbetskraft samt dålig lönsamhet av kreatursskötseln, även den under året rådande knappheten på foder.

Hallands län.

Hälsotillståndet bland husdjuren har under året varit tillfredsställande. Föregående års goda stråfoderskörd orsakade ett visst överskott på livdjur, som dock reducerades redan tidigt under betesperioden 1947. Då stråfoderskörden sedermera visade sig under sistnämnda år uppgå till mindre än hälften av den för länet normala, ökade utslaktningen starkt mot slutet av betesperioden. Genom denna nedskärning av kreatursstocken samt genom rätt omfattande inköp av foder från andra delar av landet kunde nötkreaturstammen bevaras i någorlunda god kondition. På grund av det bärgade fodrets låga kvalitet har uppträ-

dandet av bristsjukdomar dock icke kunnat helt undvikas och likaså synes därmed ett predisponerande moment för uppkomsten av vissa digestionsrubbingar ha förelegat.

Utrensningen av nötkreaturstuberkulosen fortgår. Omkring 1 000 nötkreatursbesättningar inom länet torde dock ännu stå utanför tuberkulinkontrollen. Smittsam kastning hos nötkreatur minskar och har under året konstaterats i 189 besättningar. Beträffande övriga smittsamma husdjursjukdomar ha inga utbrott av större betydelse inrapporterats. Av ett visst intresse är ett sporadiskt uppträdande av hönspest i en fjäderfäbesättning. Smittan kunde dock begränsas till en enda gård.

Hästaveln har till följd av jordbrukets mekanisering minskat påtagligt. För nötkreatursavels del har den artificiella inseminationsverksamheten ökat och omfattar ungefär 15 procent av antalet kor i länet. Svinaveln omfattas alltjämt med stort intresse av lantbrukarna och har i viss utsträckning underställts fortlöpande hälsokontroll i hushållningssällskapets regi.

Göteborgs och Bohus län.

Länsveterinären meddelar, att till följd av den stränga vintern i början av året samt den under sommaren exceptionellt ogynnsamma väderleken odlingen av foderväxter gav ett mycket dåligt utbyte. Inom vissa områden synes sålunda höskörden ha uppgått till endast 10 procent av den normala, varjämte allvarliga brister i fråga om allsidigt näringsinnehåll förelägo. Brist på dricksvatten ökade i många trakter kreaturens svårigheter och förorsakade djurägarna åtskilligt extra arbete. Då sommararbetet därjämte var det sämsta tänkbara, började kreaturen sin stallfodringsperiod i dålig kondition. En ovanligt riklig förekomst av »traumatiska» skador hos nötkreturen till följd av metallskrot i förmagarna har av distriktsveterinärerna härletts till betesförhållandena, varigenom djuren tvingats avbeta växterna ned i själva markytan. Såsom väntat resulterade fodersituationen i uppkomsten av bristsjukdomar, såsom skravelsjuka och acetonämi, jämte andra digestionsrubbingar. Ävenså blev en rätt omfattande nedskärning av kreaturstocken nödvändig, något som dock, efter vad länsveterinären framhåller, ej torde ha varit helt av ondo, då en utrensning av mindervärdigt djurmateriel därigenom kom till stånd. De manifesta bristsjukdomstillstånden ha, enligt veterinärernas uppgifter, låtit sig med framgång behandlas.

Länet har sedan början av år 1947 förklarats kastsjukefritt. Även nötkreaturstuberkulosen är under utrensning och förekommer i nämnvärd omfattning endast i länets sydligare delar. Den infektiösa enterit hos nötkreaturen, som förekommit i skilda delar av landet, har inom länet inrapporterats endast av distriktsveterinären i Göteborg. Inom vissa kustområden har bland fåren uppträtt en synnerligen kraftig invasion av fästingar med skadlig inverkan på värddjuren, vilken nödvändiggjort energisk behandling med antiparasitica. Valpsjuka hos hund har inrapporterats i närmare 600 fall. Länsveterinären framhåller, att ytterligare minst lika många sjukdomsfall torde ha förekommit, vilka ej uppvisats för veterinär.

Inom hästaveln har avelsarbetet visat stark nedgång och av de relativt fåtaliga föl, som tillkommit, synes en del ha gått till slakt. Även svinuppfödningen, särskilt av s. k. hushållsgrisar, har minskat. Hönsskötseln däremot synes ha tagit stark fart.

Ladugårdshygienien har av veterinärerna gjorts till föremål för anmärkningar. De skärpta restriktionerna för byggnadsverksamheten anges såsom huvudorsak till att bristerna ej avhjälpes, men man framhåller även att intresset för hygienens höjande är minimalt hos många djurägare.

Älvsborgs län.

Den under sommaren 1947 ogynnsamma väderleken gav i stor utsträckning anledning till missväxt av foderskörden, varför lantbrukarna på många håll och särskilt i Dalsland tvingades att kraftigt minska antalet livdjur. Möjligen har den

härvid företagna utrensningen av mindervärdiga djur varit anledningen till att en viss nedgång kunnat förmärkas i antalet inrapporterade bristsjukdomstillstånd liksom den även befordrat saneringen av åtskilliga besättningar från tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreatur. För bristsjukdomarnas del måste undantag dock göras för acetonämien, vilken, särskilt under årets förra hälft, rapporterats förekomma i väsentligt ökat antal fall jämfört med föregående år.

Bland hästarna har fölsjukan minskat under senare år. Länsveterinären ser däri en följd av mer rationell skötsel av fölstona samt resultatet av en ökad användning av serum i profylaktiskt syfte. En viss ökning kan noteras i antalet behandlade fall av juverinflammation hos ko. Än mer markerad är ökningen av antalet fall av piropلاسmos hos nötkreatur.

Skaraborgs län.

Husdjurens hälsotillstånd har av veterinärerna i allmänhet betecknats såsom gott, något som framgår även av antalet av veterinär behandlade fall under året — närmare 85 000 — vilken totalsumma med cirka 12 000 fall understiger motsvarande siffra från föregående år. Att så blivit förhållandet, trots att man efter den till övervägande delen felslagna foderskörden bort kunna vänta en minskning i motståndskraften och en ökad sjukdomsfrekvens, torde delvis bero på den utgallring av mindervärdigt livdjursmaterial, som blivit en följd av de kraftiga nedslaktningarna efter betesperioden. Bristsjukdomar ha givetvis förekommit, men ej i någon påtagligt ökad omfattning jämfört med föregående år. De hos häst under år 1946 talrikt uppträdande polymyositerna och käkledsmyositerna ha under år 1947 inrapporterats i betydligt mindre antal fall, men förekommo dock vid 125 tillfällen, flertalet med dödlig utgång.

Av smittsamma husdjurssjukdomar äro framför allt tuberkulosen och den smittsamma kastningen hos nötkreatur av betydelse. Bådadera äro föremål för kontrollåtgärder men förekomma fortfarande i relativt stor utsträckning inom länet. Den infektiösa enteriten hos nötkreatur påvisades inom vissa distrikt i länets nordligare delar och hade i allmänhet där ett godartat förlopp.

Ladugårdshygienien är i åtskilliga avseenden i behov av uppräckning. Brist på såväl arbetskraft som intresse för saken hos många djurägare synes dock för närvarande lägga hinder i vägen för en ändring till det bättre härutinnan.

Värmlands län.

Det allmänna hälsotillståndet bland husdjuren har enligt samstämmiga rapporter varit gott inom praktiskt taget hela länet. Inga sjukdomar ha uppträtt i mera markant högt antal. Det sammanlagda antalet av veterinärerna behandlade djur har varit lägre än de närmast föregående åren. Detta förhållande synes delvis ha sin orsak i en betydande omsättning inom kreatursbesättningarna. I början av året förelåg ett avsevärt livdjursöverskott till följd av goda foderskördar åren närmast före. Väderleken, såväl i början av året som under sommaren, gav missväxt både i betesmarker och på odlad mark. Djuren avslutade följaktligen sin betesgång i en dålig kondition och djurägarna sågo sig nödsakade att kraftigt minska antalet livdjur för att kunna möta fodersituationen. 1947 års slakt av storboskap översteg föregående års med mer än 40 procent. För hästarnas vidkommande var differensen ännu större — 54 procent. För nötkreaturens del förelågo utom foderbrist även andra orsaker till nedskärning av vissa besättningar, nämligen utrensningen av nötkreaturstuberkulosen samt det förhållandet, att ett antal gårdar under året övergingo till kreaturslös drift. På foderbristens konto torde därför få skrivas endast cirka 10 procents nedskärning av kreaturens tidigare antal. Bland de återstående livdjuren påvisades, särskilt under årets sista kvartal, rätt rikligt med bristsjukdomar, såväl skravelsjuka som mindre vanliga former, där tetani eller paraplegitillstånd ingingo i symptombilden.

Infektionssjukdomar ha för året redovisats i något mindre utsträckning än för närmast föregående år.

Hästaveln har lidit märkbart i samband med jordbrukets fortskridande mekanisering. Samtidigt med den därav föranledda utgallringen har dock en höjning i hästbeståndets kvalitativa standard blivit märkbar. Nötboskapsaveln har i vissa trakter gått något tillbaka på grund av den allt vanligare övergången till kreaturslöst drivna jordbruk.

Örebro län.

Frekvensen av bristsjukdomar har kraftigt stegrats från föregående år. Länsveterinären framhåller, att denna stegrings samband med sommarbetets jämte det bärgade fodrets kvalitet rätt tydligt framstår vid jämförelse mellan de under årets sista kvartal i olika områden behandlade fallen. Vissa distrikt, där betet tack vare rikligare nederbörd varit tillfredsställande, ha nämligen under nämnda tid i motsats mot andra områden, där foderskörden starkt hämmats av brist på regn, inrapporterat ett påfallande ringa antal bristsjukdomstillstånd.

Steriliteten bland nötkreaturen gör sig enligt distriktsveterinärernas rapporter alltmer kännbar. Under de sista 10 åren har antalet inrapporterade fall stigit med omkring 50 procent. Huruvida detta förhållande avspeglar en faktisk ökning av steriliteten i motsvarande grad synes ej fullt säkert. Sannolikt beror ökningen delvis på att djurägarna allt mer kommit att inse de ekonomiska konsekvenser, som detta lidande hos djuren för med sig, vadan de i större utsträckning tillkalla veterinär.

Juverinflammationerna ha enligt rapporterna föranlett veterinära åtgärder i mer än dubbla antalet fall mot år 1946. En viss stegring är även märkbar i piroplasmosfrekvensen. Den infektiösa enteriten bland nötkreaturen gick under hösten fram över större delen av länet, utan att — liksom fallet varit i landet i övrigt — orsaka dödsfall annat än i sällsynta undantagsfall men med stark tendens till spridning och med vissa förluster genom nedsatt produktion som följd.

Länsveterinären sammanfattar i sin årsredogörelse veterinärernas uppfattning om ladugårdshygienen inom länet och framhåller att den kan anses i stort sett tillfredsställande, dock med undantag för vissa områden i länets nordligaste och sydligaste delar.

Västmanlands län.

1947 var även för Västmanlands län ett dåligt foderår med försämrad kondition och bristsjukdomar hos kreaturen som följd. Särskilt inom länets nordöstra del redovisades ett betydligt ökat antal fall av skravelsjuka och acetonämi.

Den infektiösa enteriten hemsökte under hösten en stor del av nötkreatursbesättningarna. Bortsett därifrån synas smittsamma husdjurssjukdomar av betydelse ej ha förekommit i större omfattning än vanligt.

Kopparbergs län.

Länet uppvissade år 1947 bristsjukdomar i ungefär samma omfattning som under tidigare år. Skravelsjuka och acetonämi voro fortfarande allmänna bland nötkreaturen. Länsveterinären tycker sig dock se en förbättring i läget så till vida att möjligheterna till förebyggande åtgärder och behandling numera ökat.

I mellersta och södra delarna av länet har den infektiösa enteriten gått över nötkreatursbeståndet. Distriktsveterinären i Borlänge framhåller att, ehuru tiden för det egentliga sjukdomsförloppet hos de enskilda djuren vanligen inskränktes sig till mellan en och två veckor, det dröjde ytterligare cirka en halv månad innan mjölkproduktionen kom upp i normal mängd. Även därefter kvarstod en tid framåt hos åtskilliga djur en betydande sänkning av mjölkens fetthalt. Inom länets hundbestånd har under året en variant av valpsjukan gått rätt hårt fram.

Inom nötkreatursaveln har steriliteten orsakat bekymmer. Inom SRB-rasen i Kopparbergs län synes under den sista tioårsperioden en påtaglig kvalitetsförsäm-

ring ha ägt rum beträffande tjurarnas hållbarhet i avelsarbetet. Som huvudorsaker har man visat på dels bristande omdöme vid planläggningen av de enskilda tjurarnas betäckningsprogram, dels en i vissa avseenden felaktig inriktning av avelsurvalet inom rasen, varvid betydelsen av de hanliga könskaraktärerna hos tjurarna ej tillräckligt beaktats. Beträffande kornas sterilitet torde man utom ärftlig disposition även ha att räkna med de inom länet vanliga bristsjukdomstillstånden såsom en faktor vid uppkomsten av hormonala rubbningar.

Gävleborgs län.

Den under sommaren rådande bristen på regn orsakade synnerliga svårigheter för lantbruket, såväl genom ett mycket dåligt utbyte av skörd och betesmarker som genom en uttorkning av brunnarna, vilket på många ställen tvingade ägarna att avyttra sina djur, då möjligheterna till vattning nästan helt försvunno.

Redan under årets första hälft uppträdde acetonämier i stor omfattning bland nötkreaturen. Av övriga sjukdomar har distriktsveterinären i Edsbyn omnämmt fölsjukan, vilken i nämnda distrikt varit starkt förlustbringande. Extra veterinären i Vallsta anmäler förekomst av blodbrist hos häst och synes vara böjd att identifiera den med s. k. utfodringsanämi.

Allmänt framhålla distriktsveterinärerna sterilitetsproblemets betydelse för nötkreatursaveln. Någon nämndvärd ökning av antalet behandlade sterilitetsfall under 1947 har ej noterats, sannolikt av den anledningen att besättningarna genom utslaktningarna befriats från i första hand s. k. omlöpare.

I samband med nötkreatursaveln förtjänar omnämnas en av distriktsveterinären i Ljusdal påtalad import till länet av SRB-kor från landets sydligare delar — företrädesvis Småland. Det har visat sig att dessa djur icke låta med fördel omplantera sig till annat än de bördigaste jordmånerna i länet.

Västernorrlands län.

Vid midsommartiden började en torrperiod, som varade över hela återstoden av sommaren och hösten till vinterns inträde och som gav anledning till bl. a. en mycket besvärande vattenbrist i brunnarna. Återväxten på vallarna uteblev praktiskt taget och nötkreaturen började visa bristsymtom med puerperal hämoglobinuri redan under betesgången. Stallfodringens början innebar i detta avseende en förbättring, men snart började i stället acetonämier uppträda i stort antal fall. Distriktsveterinären i Nyland rapporterar bristsjukdom även hos hästarna med aptitlöshet och svalgförlamning.

Tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreatur ha påvisats i ett mindre antal fall. De berörda besättningarna ha sanerats från sjukdomarna i fråga. Från ett veterinärdistrikt — Skogs — rapporterar veterinären en sjukdom hos nötkreatur, vilken torde vara identisk med den i sydligare län uppträdande infektiösa enterititen. Under året synes vidare valpsjuka eller en därmed liknande sjukdom ha vunnit stark spridning bland hundarna i länet.

Jämtlands län.

Foderskörden blev relativt riklig och väl bärgad men visade sig behäftad med allvarliga brister i fråga om sitt näringsinnehåll. Sommarbetet visade sig likaledes defekt och i vissa trakter började redan före stallfodringsperioden bristsjukdom i form av puerperal hämoglobinuri att uppträda. Utom nämnda sjukdom rapporterades från vissa områden en riklig förekomst av acetonämier, tillika med pareser och liknande hypocalcämistillstånd utan samband med kalvning.

Av smittsamma husdjurssjukdomar har egentligen endast valpsjuka hos hund inrapporterats i större omfattning.

Trikinos hos svin och råttor har i trakten av Östersund påvisats vid ett flertal tillfällen. Sjukdomen i fråga konstaterades i början av året även hos ett antal människor i Östersund.

Västerbottens län.

Hälsotillståndet bland husdjuren synes ha varit i stort sett tillfredsställande. En viss ökning av antalet fall av bristsjukdomar och sterilitet bland nötkreaturen har dock kunnat iakttagas.

Smittsamma husdjurssjukdomar ha ej förekommit i större utsträckning, med undantag för den infektiösa enteriten, vilken mot slutet av året hemsökte skilda områden inom länet och på dessa platser smittade praktiskt taget alla nötkreatursbesättningar. I länets kusttrakter förekom valpsjukan allmänt bland hundarna.

Hästaveln ligger nere till följd av de låga hästpriserna. Nötkreatursaveln är däremot fortfarande omhuldad men kämpar sedan många år med svårigheter i form av sterilitetsbesvär, betingade av såväl ärftliga faktorer som bristsjukdomar.

Ladugårdshygienen får anses relativt god inom länet och är föremål för ett glädjande intresse bland djurägarna.

Norrbottnens län.

Hälsotillståndet bland husdjuren har, med undantag för steriliteten bland nötkreatur och den smittsamma blodbristen hos häst, varit i stort sett tillfredsställande. I motsats till större delen av riket i övrigt synes foderskörden ha slagit väl till, varför bristsjukdomarna i viss utsträckning hållits nere.

Mot slutet av året uppträdde den infektiösa enteriten även i Norrbottens nötkreatursbesättningar, till en början i kustområdena, senare även i inlandet. Den smittsamma blodbristen hos häst ökar stadigt i omfattning. Valpsjukan hos hund har förekommit rätt spridd och har uppträtt företrädesvis i den nervösa formen.

Steriliteten bland nötkreaturen har ej visat tecken att avtaga och utgör ett synnerligen allvarligt problem för djurägarna. Synbarligen har man här att göra med inarbetade arvfel i den svenska fjällrasen och situationen synes ha tvingat djurägarna att på sina håll övergå till SRB-djur. Länsveterinären förordar såsom en bättre utväg att söka få till stånd en uppfriskning av SKB-stammen genom användning av finskt avelsmaterial, vilket ej synes vara behäftat med nämnda olägenheter i större utsträckning.

Ladugårdshygienen anses ej tillfredsställande. En viss förbättring synes ha skett så till vida som i vissa trakter en övergång kommit till stånd från de vanligen illa byggda ladugårdslokalerna av cement till bättre tillverkade stallar av tegel. En nyorientering mot bättre inredning av ladugårdarna kan även skönjas.

III. Sjukdomar bland husdjuren.

De smittsamma husdjurssjukdomar, på vilka epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105; B. 19) med däri gjorda ändringar den 9 maj 1941 (nr 341; B. 20) äger eller kan äga tillämpning, finnas reglerade genom följande av Kungl. Maj:t givna författningar, nämligen

dels kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106; B. 20) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar med däri gjorda ändringar den 29 oktober 1937 (nr 839; B. 30), den 15 augusti 1938 (nr 545; B. 31), den 9 maj 1941 (nr 342; B. 21), den 4 maj 1945 (nr 222; B. 18) samt den 25 januari 1946 (nr 22; B. 56),

dels kungörelsen den 31 januari 1936 (nr 22; B. 5) angående tillämpning inom Norrbottens län å sjukdomen smittsam blodbrist hos häst (*anaemia infectiosa equi*) av vissa föreskrifter i epizootilagen den 12 april 1935 (nr

105) samt kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar,

dels kungörelsen den 2 maj 1947 (nr 197; B. 23) angående tillämpning av epizootilagen å beskällarsjuka (dourine) hos djur tillhörande hästsläktet m. m.,

dels kungörelsen den 26 januari 1945 (nr 15; B. 5) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen svinlamhet,

dels kungörelsen den 22 december 1939 (nr 881; B. 55) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen infektiös laryngotracheit hos höns m. m.,

dels kungörelsen den 23 maj 1947 (nr 227; B. 31) angående tillämpning av epizootilagen å en hönspestliknande sjukdom m. m.,

dels kungörelsen den 26 maj 1944 (nr 249; B. 22) angående tillämpning av epizootilagen å en valpsjukeliknande sjukdom,

dels förordningen den 20 juni 1941 (nr 577; B. 48) angående bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur (ändr. 783/44),

dels kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387; B. 47) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur.

Under året har epizootilagen ägt tillämpning — förutom å nyss omnämnda sjukdomar — å följande sjukdomar, nämligen: mul- och klövsjuka, boskapspest, elakartad lungsjuka hos nötkreatur, svinpest, rots hos häst, vattuskräck, koppor hos får, mjältbrand, frasbrand hos idisslande djur, skabb hos häst och får, hönspest och hönskolera samt smittsam kastning hos häst. Beträffande tuberkulos samt smittsam kastning hos nötkreatur har lagen dock tillämpats endast inom de områden, som finnas angivna i Kungl. kungörelserna den 17 mars 1944 (nr 118; B. 10) och den 27 juni 1947 (nr 450; B. 36) med förordnande jämlikt 1 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur samt i Kungl. kungörelsen den 27 juni 1947 (nr 451; B. 37) med förordnande jämlikt 15 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur.

Av ovannämnda sjukdomar ha under året endast följande förekommit inom riket: mul- och klövsjuka, mjältbrand, frasbrand, smittsam blodbrist hos häst, en hönspestliknande sjukdom, en valpsjukeliknande sjukdom, tuberkulos hos nötkreatur samt smittsam kastning hos nötkreatur.

Förutom nu omförmälda sjukdomar har under året allmänt uppträtt hönstyfus. Mot denna sjukdom äro statliga åtgärder föreskrivna jämlikt Kungl. kungörelsen den 20 november 1931 (nr 402; B. 27) angående åtgärder mot [hönskolera, hönspest och] hönstyfus.

1. Mul- och klövsjuka.

Mul- och klövsjuka har under år 1947 uppträtt i en besättning, belägen inom Kristianstads län, och där förorsakat två dödsfall bland nötkreaturen jämte mera ringgradiga, övergående, kliniska symtom hos vissa djur av besättningen i övrigt. Någon tendens till smittspridning till andra djur förelåg

icke i detta fall. Utbrottet torde få sättas i samband med en kort tid dessförrinnan inom samma besättning utförd vaccination mot mul- och klövsjuka.

I likhet med vad fallet varit under de närmast föregående åren verkställdes även under år 1947 vaccination mot mul- och klövsjuka i stor skala bland värdefulla och för smittfaran från kontinenten utsatta besättningar inom de båda sydligaste länen. Sålunda vaccinerades sammanlagt omkring 56 000 nötkreatur.

Nedslaktningsförfarandet har under år 1947 ej behövt tillgripas i mul- och klövsjukebekämpandet.

2. Mjältbrand.

År 1947 blevo 24 besättningar smittade av mjältbrand med 26 dödsfall. Det under år 1946, till följd av utfodringssmitta i minkfarmer, exceptionellt stora antalet dödsfall, 301, har sjunkit till ett värde, jämförbart med tidigare års. Fördelningen av sjukdomens förekomst mellan olika husdjursslag är beträffande de 26 dödsfallen: 5 hästar, 20 nötkreatur och 1 får. Smittvägarna ha i flertalet fall icke kunnat utredas. Beträffande några besättningar inom Skaraborgs län torde man ha att räkna med stationär smitta. Vid några tillfällen har man misstänkt transport av smittämne med importerat kraftfoder.

3. Frasbrand.

Sjukdomen uppträdde under år 1947 i 4 besättningar med sammanlagt 4 smittade och i sjukdomen döda djur. Samtliga voro nötkreatur.

Tab. B. Förekomsten av *mjältbrand* och *frasbrand* inom de olika länen år 1947 jämte översikt för åren 1943—1947.

L ä n	Mjältbrand		Frasbrand		L ä n	Mjältbrand		Frasbrand	
	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur		Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur
Stockholms stad . .	—	—	—	—	Skaraborgs län .	8	10	—	—
Stockholms län .	—	—	—	—	Värmlands » .	—	—	—	—
Uppsala » .	—	—	—	—	Örebro » .	2	2	—	—
Södermanlands » .	—	—	—	—	Västmanlands » .	—	—	—	—
Östergötlands » .	4	4	—	—	Kopparbergs » .	—	—	—	—
Jönköpings » .	1	1	—	—	Gävleborgs » .	—	—	—	—
Kronobergs » .	2	2	2	2	Västernorrlands » .	—	—	—	—
Kalmar » .	1	1	2	2	Jämtlands » .	—	—	—	—
Gotlands » .	—	—	—	—	Västerbottens » .	—	—	—	—
Blekinge » .	1	1	—	—	Norrbottnens » .	—	—	—	—
Kristianstads » .	—	—	—	—					
Malmöhus » .	2	2	—	—	Summa 1947	24	26	4	4
Hallands » .	1	1	—	—	1946	20	301	5	5
Göteb. o. Boh. » .	—	—	—	—	1945	13	15	—	—
Älvsborgs » .	2	2	—	—	1946	22	22	4	4
					1945	22	22	—	—

Tab. C. Förekomsten av *mjältbrand* och *frasbrand* under de olika månaderna av år 1947.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
<i>Antal nysmittade besättningar.</i>													
Mjältbrand	1	8	2	4	3	1	—	2	—	—	2	1	24
Frasbrand	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	4

4. Smittsam blodbrist.

Antalet smittfall per år bland hästarna inom Norrbottens län har under den sista femårsperioden visat en fortgående ökning. Sålunda inrapporterades år 1943: 31 fall; 1944: 40 fall; 1945: 71 fall; 1946: 131 fall; 1947: 139 fall.

Fördelningen av sjukdomsfallen under år 1947 mellan de olika veterinär-distrikten framgår av följande översikt.

Arvidsjaurs distrikt	56 fall	Kalix distrikt	3 fall
Pajala »	41 »	Haparanda »	3 »
Gällivare »	19 »	Älvsbyns extraveterinär område	2 »
Vittangi »	8 »	Jokkmokks distrikt	1 »
Överkalix extraveterinär område	5 »	Piteå »	1 »

Utöver ovan angivna 139 fall har statens veterinärmedicinska anstalt inrapporterat att förändringar, tydande på smittsam blodbrist, påvisats i 13 insända organprov från hästar, vilka slaktats inom Norrbottens län under år 1947.

Bekämpandet av sjukdomen sker genom nedslaktningsförfarande. Häst, vilken misstänkes lida av sjukdomen, undersökes av vederbörande tjänsteveterinär, varvid leverprov uttages och underkastas kontroll på statens veterinärmedicinska anstalt. Bekräftas därvid misstanken på smittsam blodbrist, äger värdering av djuret rum varefter detsamma nedslaktas. Djurägaren erhåller ersättning med statsmedel för det slaktade djuret. Sålunda ersattes år 1947 på grund av smittsam blodbrist nedslaktade hästar med tillsammans 215 210 kronor.

Att, utöver nedslaktningsförfarandet, genom förebyggande åtgärder söka begränsa sjukdomens utbredning har för varje år visat sig alltmer önskvärt, dock ha därvid avsevärda svårigheter visat sig föreligga. Sålunda är bl. a. frågan om smittspridningen ej ännu med säkerhet klarlagd. Hittillsvarande erfarenheter antyda att man som smittbärare har att räkna med insekter, vilka särskilt på vissa nedsmittade skogsbetesmarker skulle förmedla infektionen. En rationell åtgärd synes här vara att få dessa »smittade» betesmarker avstängda för hästar, och ansträngningar i denna riktning ha också gjorts av tjänsteveterinärerna i de berörda områdena. Svårigheter av jordbruksteknisk natur ha dock stått hindrande i vägen liksom även en i detta avseende utpräglat konservativ inställning hos djurägarna.

För att möjliggöra en orienterande undersökning rörande förekomsten av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst inom riket bemyndigade Kungl. Maj:t i brev den 26 april 1946 medicinalstyrelsen att föreskriva provtagning från levern å slaktade hästar, vilka företeddes till besiktning inom de sex nordligaste länen jämte Värmlands län. Nedanstående sammanställning visar relationen mellan år 1947 slaktade hästar och bland dem påvisade fall av sjukdomen i fråga.

Kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer i	Antal slaktade hästar		Smittade fall %
	Summa	Med smittsam blodbrist	
Värmlands län	1 127	4	0.4
Kopparbergs »	728	6	0.8
Gävleborgs »	1 123	7	0.6
Västernorrlands »	298	17	5.7
Jämtlands »	713	55	7.7
Västerbottens »	899	53	5.9
Norrbottnens »	484	13	2.7

5. En hönspestliknande sjukdom.

Under månaderna maj och juni 1947 uppträdde denna sjukdom i ett mindre antal besättningar. Fördelningen mellan olika län var följande.

Södermanlands län	2 smittade besättningar
Kalmar »	1 smittad besättning
Hallands »	1 » ,
Göteborgs och Bohus »	2 smittade besättningar.

Inom de angripna besättningarna var infektionens förlopp synnerligen häftigt med hög procent dödsfall. Genom snabb nedslaktning, destruktion av kadaver samt desinfektionsåtgärder kunde smittans vidare utbredning förhindras.

Verkställd utredning, åsyftande att klarlägga hur hönspestvirus kommit in i besättningarna i fråga, synes tyda på att slaktad, frusen fågel, vilken importerats från den europeiska kontinenten, varit smittkälla. För att man om möjligt skulle undvika nya smittfall genom utfodring med infekterat material, gjordes allmänheten genom länsstyrelserna uppmärksam på behovet av genomkokning av slakt- och köksavfall före användningen av det samma till hönsfoder.

6. Hönstypus.

Enligt till veterinärstyrelsen inkomna rapporter ha vid undersökningar under år 1947 278 hönsbesättningar befunnits smittade med hönstypus. Ytterligare 481 besättningar tillkomma, vilka den 1 januari 1947 registrerats såsom kvarstående smittade från föregående år. 416 besättningar ha sanerats från smitta under året, varför den 31 december 1947 såsom smittade kvarstodo 343 hönsbesättningar. Här lämnade sifferuppgifter rörande an-

talet smittade hönsbesättningar böra dock icke tagas såsom ett uttryck för hönstyffussmittans verkliga utbredning. Säker grund saknas för exakt bedömning i detta avseende, men man torde här få räkna med tal av väsentligt högre storleksordning.

7. Tuberkulos hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsens konsulenter.

Konsulenterna ha under året förordnats att utföra 36 förrättningar, vilka dels avsett utredningar rörande tuberkulosfall, dels kliniska tuberkulosundersökningar.

b) Tuberkulosbekämpandet enligt den Bangska metoden.

De *partiella* undersökningarna med tuberkulin omfattade 15 051 djur. Termometoden har kommit till användning vid undersökning med tuberkulin av 12 djur.

Under år 1947 har på rekvisition utlämnats 112 476 gram tuberkulin.

Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1947 lämnas i *Tab. D* samt åren 1938—1947 i *Tab. E*.

Tab. D. Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1947.

Område	Icke reagerande besättningar			Helt eller delvis reagerande besättningar				Summa		
	Antal		% besättningar utan reaktion	Antal		Antal reagerande djur	% reagerande djur	Antal		% reagerande djur
	besättningar	djur		besättningar	djur			besättningar	djur	
<i>Första undersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	8 735	53 928	64·9	4 732	51 864	21 699	41·8	13 467	105 792	20·5
Tuberkulosfritt område	522	2 512	98·3	9	100	39	39·0	531	2 612	1·5
Summa	9 257	56 440	66·1	4 741	51 964	21 738	41·8	13 998	108 404	20·1
<i>Kontrollundersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	60 076	688 732	96·2	2 351	39 519	5 285	13·4	62 427	728 251	0·7
Tuberkulosfritt område	20 430	125 385	99·4	129	1 151	285	24·8	20 559	126 536	0·2
Summa	80 506	814 117	97·0	2 480	40 670	5 570	13·7	82 986	854 787	0·7
Sammandrag						27 308		96 984	963 191	

Tuberkulosfria områden äro: av Jönköpings län Visingsö socken (1944), Kronobergs län (1944), Kalmar län (Öland 1940, Kalmar läns södra del 1944, Kalmar läns norra del 1947), Gotlands län (1940), Blekinge län (1944) samt de sex nordligaste länen (1940).

I samband med att Kalmar läns norra hushållningssällskaps område tuberkulosfriförklarades (den 1 okt. 1947) utrensades inom detta område 289 reagerande djur.

Tab. E. Tuberkulinundersökningarnas omfattning och resultat åren 1938—1947.

År	Antal undersökta djur	Omprövade besättningar		
		Antal	Antal djur inom dessa	% reagerande djur
1938	678 572	29 525	452 725	1.4
1939	909 835	50 452	644 781	1.3
1940	717 800	39 148	543 792	1.7
1941	995 272	58 540	688 304	1.9
1942	812 133	61 531	689 747	1.1
1943	865 035	66 094	726 462	0.8
1944	961 971	66 507	757 720	0.9
1945	1 024 592	71 097	812 761	0.9
1946	1 085 842	83 470	914 638	0.7
1947	963 191	82 986	854 787	0.7

c) Bekämpandet av smittfarlig tuberkulos.

a. Bekämpandet enligt den Ostertagska metoden.

Av de 2 550 st. med smittfarlig lungtuberkulos behäftade nötkreaturen blevo 2 486 st. ersatta av statsmedel med 124 150 kronor. Av de ersatta djuren blevo 5 st. totalkasserade. Övriga 2 481 godkändes helt eller delvis.

I Tab. F. redogöres för den kliniska tuberkuloskontrollen.

Tab. F. Översikt över den kliniska tuberkuloskontrollen år 1947.

Antal anslutna		Antal undersökta		Antal bacillförande			Antal med tuberkulin undersökta ung-djur	Reagerande ung-djur	% reagerande ung-djur	Antal avgångna			
besättningar d. 31/12 1947	djur d. 31/12 1947	besättningar	djur	sputum-prov	mjölk-prov	skid-sekret-prov				i allt		tuberkulosfria	
										besättningar	djur	besättningar	djur
4 716	51 338	7 183	74 045	2 550	43	80	29 576	4 859	16.4	3 492	34 217	2 980	35 817

Klinisk tuberkuloskontroll har varit anordnad av följande hushållningssällskap: Stockholms läns och stads*, Uppsala, Södermanlands*, Östergötlands*, Jönköpings*, Kalmar läns norra*, Kristianstads*, Malmöhus*, Hallands*, Älvsborgs läns norra, Skaraborgs*, Örebro* och Västmanlands*.

Med * utmärkt hushållningssällskap innehar eget laboratorium. Inom Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps område och i Värmlands län har den kliniska tuberkuloskontrollen ombesörjts av veterinärstyrelsen.

β. Tuberkulos i juver och könsorgan.

I Tab. G redogöres för genom klinisk-bakteriologisk undersökning konstaterad juver- och könstuberkulos.

Av år 1947 på grund av juvertuberkulos ersatta 53 nötkreatur blevo 2 helt

kasserade. Övriga 51 godkändes helt eller delvis. Hos nedslaktade nötkreatur i övrigt har vid köttbesiktning dessutom påvisats 65 fall av juvertuberkulos.

Av de på grund av könstuberkulos nedslaktade 105 nötkreaturen ha 68 påträffats vid undersökning, företagen på förordnande av veterinärstyrelsen, sedan anmälan gjorts att tuberkulos, som antagits vara medfödd, vid slakt påvisats hos kalv.

Av år 1947 ersatta 105 könstuberkulösa nötkreatur blevo 2 helt kasserade. Övriga 103 godkändes helt eller delvis.

Tab. 6. På grund av juver- och könstuberkulos nedslaktade nötkreatur inom olika län.

L ä n		Antal nötkreatur nedslaktade på grund av									
		juvertuberkulos					könstuberkulos				
		1943	1944	1945	1946	1947	1943	1944	1945	1946	1947
Stockholms	län . .	11	12	12	10	9	17	16	17	15	13
Uppsala	» . .	14	12	12	4	1	16	18	14	7	—
Södermanlands	» . .	20	17	27	24	11	29	29	21	11	12
Östergötlands	» . .	6	12	7	4	1	42	26	14	13	7
Jönköpings	» . .	5	2	—	7	—	6	9	4	1	—
Kronobergs	» . .	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—
Kalmar	» . .	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Blekinge	» . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	» . .	7	12	4	1	1	21	29	14	7	—
Malmöhus	» . .	14	8	5	5	4	38	42	21	17	6
Hallands	» . .	3	5	2	3	—	11	15	11	7	3
Göteborgs o. Bohus	» . .	—	—	—	—	—	5	2	—	2	—
Älvsborgs	» . .	3	3	2	2	—	9	14	4	4	4
Skaraborgs	» . .	23	17	21	24	15	102	117	91	69	50
Värmlands	» . .	2	1	3	—	—	8	10	5	5	—
Örebro	» . .	15	12	24	6	8	19	23	14	4	7
Västmanlands	» . .	17	7	16	4	3	17	13	15	4	3
Summa		142	123	135	94	53	344	363	245	166	105

8. Smittsam kastning hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsens konsulenter.

Konsulenterna ha under året förordnats att företaga 13 tjänsteresor med tillhoppa 55 förrättningar, vilka avsett inspektioner av hushållningssällskapens veterinäravdelningar, meddelande av råd och anvisningar vid bekämpandet ävensom utredningar av inträffade nyinfektioner och återfall.

b) Det statsunderstödda kastsjukebekämpandet.

Verksamheten vid hushållningssällskapens veterinäravdelningar har omfattat antingen enbart den lokala ledningen av bekämpandet i länet eller också dylik ledning jämte laboratoriearbete. Detta senare har i vissa fall omfattat enbart serologiska undersökningar av samlingsmjölkprov medelst det s. k. ABR-provet, i andra fall serologiska undersökningar av blodprov och mjölkprov jämte bakteriologiska undersökningar av efterbördsprov o. d.

IV. Karantänsväsendet.

Jämlikt föreskrifterna i 4 § 1 mom. Kungl. kungörelsen den 9 december 1898 (nr 127) angående vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket, utfärdade medicinalstyrelsen den 2 januari 1947 kungörelse, att införsel av idisslande djur, svinkreatur och djur hörande till hästsläktet finge vid i övrigt tillåten införsel äga rum till följande städer i riket, nämligen: *Göteborg, Haparanda, Hälsingborg, Malmö* och *Stockholm* samt djur hörande till hästsläktet även till *Härnösand, Trelleborg* och *Örnsköldsvik*.

V. Födoämneskontrollen.

A. Köttkontrollen.

1. Offentliga slakthus.

Antalet under året inom landet befintliga offentliga slakthus utgjorde 7, nämligen slakthusen i Stockholm, Göteborg, Malmö, Eskilstuna, Linköping, Hälsingborg och Norrköping. Några nya offentliga slakthus ha icke tillkommit under året. Se i övrigt tabellavdelningen.

2. Kommunala köttbesiktningsbyråer.

Köttbesiktningstvång var vid årets slut gällande uti 157 samhällen eller kommuner med köttbesiktningsbyrå inom sitt område. Under året har verksamheten upphört vid en köttbesiktningsbyrå i och med att samhället erhållit befrielse från skyldigheten att hålla egen byrå, då den för samhället erforderliga besiktningen kunnat utföras på närbelägen köttbesiktningsbyrå. Två nya köttbesiktningsbyråer ha tillkommit under året. Liksom under föregående år har köttbesiktningstvång under året införts i en del samhällen och kommuner, vilka samtidigt erhållit befrielse att anordna egen köttbesiktningsbyrå. Av landets hela antal kommuner ha cirka 50 procent infört köttbesiktnings tvång. Se i övrigt tabellavdelningen.

3. Kontrollslakterier.

Såsom kontrollslakterier voro vid årets utgång 74 slakterier ställda under offentlig kontroll. Se i övrigt tabellavdelningen.

4. Statsinspektionen över köttkontrollen.

Under året till veterinärstyrelsen inkomna månadsrapporter och årsredogörelser från offentliga slakthus, köttbesiktningsbyråer samt under offentlig kontroll ställda slakterier ha genomgåts och granskats.

Tab. L. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om mjölkkontrollen år 1947.

Samhällets namn	A n t a l			Undersökningar gjorda på							Antal fall, då anmärkning gjorts beträffande mjölk och grädde på grund av				
	besök i ladaugfärder	besök vid mjölkbruker, järnvägsstationer, hamnplasser, mejerier, fordon m. m.	inlämnade eller inlämnade prov av mjölk eller grädde	smutshalt	hållbarhet	bakterieförekomst	fettinnehåll	andra bristfälligheter	prov, remitt. till kem. labor.	abnormt utseende, abnorm lukt eller smak	bristande hållbarhet	för låg fettinnehåll	infektion med andra bakterier	inbakteriell	andra förhållanden t. ex. skumning, vattenutspädning m. m., ofullständigt tillagning, behandling eller förvaring
Stockholm . . .	477	9 869	64 192	8 336	2 107	60 939	12 370	77	8	10	53	154	553	—	3 670 1186
Eskilstuna . .	—	80	2 096	1 931	2 016	2 016	80	—	—	—	66	17	3	—	39
Norrköping . .	65	1 105	12 375	10 038	10 971	10 856	3 182	16 923	10	3	18	372	11	—	81 174
Värjö . . .	—	383	1 783	—	—	—	—	—	—	—	98	—	3	—	—
Kalmar . . .	—	61	665	665	480	1 854	80	—	—	—	1	—	2	—	38 18
Borgholm . .	—	20	82	—	—	—	22	—	22	—	—	—	1	—	—
Nybro . . .	38	—	728	654	654	45	684	654	—	45	—	—	—	—	45
Oskarshamn . .	—	26	312	312	312	312	—	312	—	—	10	—	—	—	3
Västervik . .	—	161	535	348	38	100	159	—	—	—	11	10	—	—	8
Karlskrona . .	—	1 522	8 361	1 002	2 884	2 787	958	5 647	—	—	—	153	26	—	54
Karlskrona . .	188	683	6 036	6 036	6 036	6 036	—	—	—	21	81	—	—	—	3
Ronneby . . .	—	55	621	621	239	22	144	—	—	—	15	13	—	—	—
Sölvesborg . .	—	96	192	96	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad .	22	649	933	875	875	933	875	—	—	—	1	—	8	—	39
Simrishamn . .	—	13	78	78	12	12	24	12	36	—	—	—	—	—	—
Malmö . . .	691	3 857	8 123	3 276	3 032	752	8 123	3 032	—	—	48	270	576	—	67 171
Landskrona . .	46	626	2 755	4 771	103	1 442	1 210	—	—	—	24	2	15	—	20 1
Lund . . .	55	811	1 159	919	—	105	291	136	—	—	30	1	8	—	5
Trelleborg . .	30	2 285	1 402	1 402	9	24	1 402	—	—	—	—	—	13	—	—
Ystad . . .	14	282	1 861	12 750	—	828	1 033	—	—	—	27	—	—	—	14
Falkenberg . .	19	23	172	172	172	172	172	—	—	—	—	11	—	—	7
Göteborg . . .	399	7 788	30 304	—	23 504	19 647	1 308	1 852	2	—	—	2025	65	—	1 674 873
Lysekil . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strömstad . .	1	36	90	65	88	—	71	90	24	—	—	—	—	—	—
Uddevalla . .	16	986	1 201	1 152	1 127	1 152	1 197	1 152	—	—	63	60	—	—	13
Vänersborg . .	9	—	1 140	1 140	1 045	1 045	387	1 140	—	—	116	221	9	—	230
Borås . . .	3	819	3 941	7 200	4 687	4 704	718	21 119	11	10	163	359	38	—	1 393
Trollhättan . .	47	148	741	—	924	—	924	—	—	—	—	26	—	—	17
Karlstad . . .	13	783	3 242	1 327	3 241	2 607	782	3 241	2	—	12	675	40	—	1 560 676
Kristineh. . .	13	140	795	633	244	41	240	633	—	—	16	740	—	—	4 50
Örebro . . .	43	583	4 835	—	3 708	3 697	667	117	—	1	—	227	61	—	15 128
Västerås . . .	—	163	513	251	251	—	513	—	—	—	—	5	4	—	—
Gävle . . .	1	668	2 494	2 494	2 308	2 193	878	—	1	—	16	394	193	—	251
Sundsvall . .	—	624	1 350	775	530	44	515	—	56	—	32	14	11	—	7 4
Härnösand . .	—	129	274	—	274	—	274	—	—	—	—	34	35	—	—
Umeå . . .	3	232	6 232	2 695	3 032	3 032	559	8	—	—	95	481	5	—	3 151
Skellefteå . .	—	90	3 881	710	3 509	—	370	1 176	—	—	13	477	18	—	449
Luleå . . .	38	34	2 845	—	2 454	599	—	—	—	—	—	123	—	—	58
Kiruna . . .	—	39	—	434	434	434	442	—	—	—	—	25	—	—	27

Avsyrning har i samband med inspektion verkställtts å en del ändrings- och tillbyggnadsarbeten vid kontrollslakterier.

Inspektion har förrättats av 10 köttbesiktningsbyråer, 3 slakthus och 12 kontrollslakterier.

Under krisåren har underhållet måst eftersättas, varför en del slakterier äro hårt slitna och i behov av stora ombyggnads- och reparationsarbeten.

Mindre brister ha efter påpekande under hand rättats till, men mera väsentliga ombyggnadsbehov ha på grund av svårigheterna att erhålla byggnadstillstånd på många ställen ej kunnat förverkligas. Detta har medfört en betydande nedgång i vissa slakteriers hygieniska standard.

B. Mjölkkontrollen.

Angående inom vissa samhällen under år 1947 utövad kontroll över saluhållen mjölk (och grädde) hänvisas till *Tab. L*, utgörande sammandrag ur vederbörande veterinärs berättelser.

I fråga om uppgifter rörande pastörisering av till människoföda avsedd mjölk och grädde se avdelningen: Pastöriseringskontrollen.

VI. Pastöriseringskontrollen av mjölk och grädde m. m.

Kontrollen har utövats av 9 överkontrollanter, 21 kontrollanter samt 698 provtagare. Den s. k. pastöriseringslagen, d. v. s. lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk, äger, med visst undantag, icke tillämpning inom de fyra nordligaste länen.

Översikt av kontrollen vid mejerierna under år 1947.

L ä n	Antal kontrol- lerade mejerier	Antal vid mejerierna uttagna prov av							Otillräcklig uppvärmning	
		gräd- de	oskum- mad mjölk	skum- mad mjölk	spill- mjölk	syr- mjölk	kärn- mjölk	vassla	Antal fall	Antal meje- rier
Stockholms stad	3	36	45	41	6	54	35	—	—	—
Stockholms län . . .	13	121	150	180	—	—	16	—	1	1
Uppsala	11	53	134	198	—	36	36	—	5	1
Södermanlands . . .	12	117	134	181	—	49	61	—	1	1
Östergötlands . . .	43	282	268	723	—	97	314	—	2	2
Jönköpings	51	250	300	856	16	22	188	—	8	7
Kronobergs	44	184	244	758	—	—	257	18	6	5
Kalmar	73	204	230	1 112	12	12	652	—	5	5
Gotlands	29	58	96	525	—	—	169	1	7	6
Blekinge	13	72	90	232	2	—	141	—	—	—
Kristianstads	64	397	422	1 046	102	2	904	68	6	4
Malmöhus	73	662	656	1 263	86	78	959	80	2	2
Hallands	47	158	146	718	33	13	496	8	4	2
Göteb. o. Bohus . . .	11	120	163	213	—	18	72	—	1	1
Älvsborgs	38	215	254	666	—	29	305	2	10	8
Skaraborgs	90	206	356	1 730	—	—	239	—	23	18
Värmlands	12	154	171	226	—	3	67	—	1	1
Örebro	23	193	218	384	—	18	130	—	7	4
Västmanlands	19	121	163	310	—	—	7	—	3	2
Kopparbergs	15	117	197	257	—	—	40	—	1	1
Gävleborgs	18	243	262	203	—	—	20	—	22	4
Västernorrlands . . .	7	125	125	41	—	1	17	—	—	—
Jämtlands	6	89	101	63	—	—	—	—	3	2
Västerbottens	23	363	395	329	—	2	56	—	9	2
Norrbottens	9	148	170	22	—	—	3	—	2	2
Summa	747	4 688	5 490	12 277	257	434	5 184	177	129	81

T A B E L L E R.

Tab. 2. Invasionssjukdomar år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Helminthiasis hos häst					Piroplasmos hos nötkreatur					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	S:a	
Stockholms stad . .	6	—	3	—	9	—	—	—	—	—	272	281
Stockholms län	240	80	153	482	955	—	88	328	13	429	316	1 700
Uppsala ,	523	245	149	912	1 829	—	70	257	11	338	938	3 105
Södermanlands ,	287	225	128	414	1 054	—	107	401	13	521	513	2 088
Östergötlands ,	1 117	596	69	1 627	3 409	—	189	701	41	931	1 421	5 761
Jönköpings ,	271	225	73	285	854	—	280	926	44	1 250	817	2 921
Kronobergs ,	110	84	70	111	375	—	256	782	41	1 079	362	1 816
Kalmar ,	5 232	351	80	482	6 145	1	265	516	51	863	1 017	8 025
Gotlands ,	197	128	20	365	710	—	59	206	41	306	559	1 575
Blekinge ,	114	55	24	121	314	—	141	194	10	345	223	882
Kristianstads ,	504	347	51	400	1 302	—	366	536	45	947	1 587	3 836
Malmöhus ,	1 061	432	229	1 080	2 802	—	170	187	13	370	2 105	5 277
Hallands ,	463	314	96	462	1 335	—	120	233	7	360	1 464	3 159
Göteborgs o. Bohus ,	320	117	44	533	1 014	—	36	141	7	184	1 851	3 049
Älvsborgs ,	359	281	93	544	1 277	—	182	611	22	815	1 407	3 499
Skaraborgs ,	1 235	676	298	1 700	3 909	—	103	249	10	362	926	5 197
Värmlands ,	171	135	80	319	705	—	33	77	3	113	448	1 266
Örebro ,	89	37	25	120	271	—	87	269	4	360	180	811
Västmanlands ,	145	61	25	144	375	—	13	28	—	41	512	928
Kopparbergs ,	94	99	60	92	345	—	8	28	1	37	492	874
Gävleborgs ,	78	101	95	101	375	—	2	17	—	19	284	678
Västernorrlands ,	61	51	20	55	187	—	—	—	—	—	150	337
Jämtlands ,	81	59	37	62	239	—	—	—	—	—	277	516
Västerbottens ,	35	45	19	35	134	—	—	—	—	—	161	295
Norrbottnens ,	66	45	26	75	212	—	—	—	—	—	248	460
Summa	12 859	4 789	1 967	10 521	30 136	1	2 575	6 717	377	9 670	18 530	58 836

Tab. 3. Infektionssjukdomar år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
L ä n m. m.	Infektiös broncho- pneumoni hos häst					Fölsjuka					Kvarka				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	12	7	10	5	34	2	15	1	—	18	5	1	1	5	12
Uppsala ,	12	2	—	—	14	2	25	3	—	30	7	3	8	5	23
Södermanlands ,	10	5	13	7	35	6	31	9	—	46	32	19	9	13	73
Östergötlands ,	—	—	—	—	—	6	37	6	—	49	45	19	23	17	104
Jönköpings ,	—	—	—	—	—	1	17	5	—	23	29	48	15	33	125
Kronobergs ,	—	—	—	—	—	1	11	4	—	16	33	37	8	24	102
Kalmar ,	—	—	—	—	—	6	50	16	—	72	30	65	21	36	152
Gotlands ,	—	—	—	—	—	2	18	4	—	24	—	—	—	—	—
Blekinge ,	—	—	—	—	—	—	7	3	—	10	1	1	2	2	6
Kristianstads ,	7	5	—	—	12	19	79	14	1	113	63	73	34	36	206
Malmöhus ,	—	—	—	—	—	20	88	26	1	135	150	170	379	65	764
Hallands ,	1	1	—	1	3	18	60	4	—	82	18	3	5	14	40
Göteborgs o. Bohus ,	—	—	—	—	—	2	14	1	—	17	11	83	27	4	65
Älvsborgs ,	—	—	—	—	—	5	45	16	—	66	40	86	38	70	234
Skaraborgs ,	—	—	2	—	2	21	173	55	1	250	124	225	79	122	610
Värmlands ,	9	—	—	—	9	—	22	4	—	26	43	75	26	9	153
Örebro ,	—	—	—	—	—	5	18	1	—	24	12	8	18	26	64
Västmanlands ,	—	2	—	—	2	2	14	9	—	25	22	9	5	9	45
Kopparbergs ,	6	—	—	2	8	—	10	—	—	10	37	11	12	17	77
Gävleborgs ,	—	—	—	—	—	—	33	2	—	35	9	11	13	10	43
Västernorrlands ,	—	—	—	—	—	1	16	2	—	19	7	2	—	19	28
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	24	—	—	24	15	23	113	18	169
Västerbottens ,	—	—	—	—	—	1	5	2	—	8	23	17	6	17	63
Norrbottnens ,	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	37	14	11	16	78
Summa	57	22	25	15	119	120	814	187	3	1 124	853	943	853	587	3 236

Tab. 3 (forts.). Infektionssjukdomar år 1947.

1	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
L & n m. m.	Stelkramp hos häst					Elakartad katarral-feber hos nöt					Juverinfl. hos nöt					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	396	396
Stockholms län	2	6	3	3	14	3	5	—	—	8	159	110	139	113	521	970	1 577
Uppsala	3	5	9	2	19	2	3	3	4	12	118	171	120	113	522	1 347	1 967
Södermanlands	2	—	3	4	9	3	10	5	8	26	127	90	92	122	431	896	1 516
Östergötlands	4	2	5	1	12	2	1	3	—	6	84	122	64	96	366	2 402	2 939
Jönköpings	2	5	2	1	10	3	3	2	—	8	89	137	55	75	356	1 117	1 639
Kronobergs	1	3	2	3	9	—	1	1	2	4	5	10	7	1	23	822	976
Kalmar	4	4	6	7	21	5	5	—	2	12	170	188	97	94	549	1 903	2 709
Gotlands	2	3	2	—	7	—	—	1	1	2	60	89	50	41	240	925	1 198
Blekinge	—	1	2	5	8	2	2	2	2	8	5	2	2	—	9	1 006	1 047
Kristianstads	10	11	1	8	30	4	1	1	—	6	87	89	67	50	293	4 708	5 308
Malmöhus	15	14	14	11	54	—	1	—	—	1	356	314	267	322	1 259	10 483	12 696
Hallands	9	4	14	3	30	1	—	—	—	1	89	85	59	116	349	2 261	2 769
Göteborgs o. Bohus	6	11	5	10	32	1	1	—	—	2	18	13	12	37	80	1 469	1 692
Älvsborgs	6	4	6	10	26	2	1	1	2	6	112	134	77	57	380	1 277	1 989
Skaraborgs	8	9	14	4	35	7	8	4	3	22	299	346	212	173	1 030	2 632	4 581
Värmlands	1	4	2	2	9	4	1	4	5	14	60	78	73	44	255	713	1 179
Örebro	2	2	3	2	9	—	—	—	—	—	56	83	92	53	284	598	979
Västmanlands	—	3	5	2	10	—	1	—	—	1	22	20	9	32	83	775	941
Kopparbergs	2	5	4	4	15	8	11	4	2	25	51	55	62	41	209	1 415	1 759
Gävleborgs	2	3	2	2	9	1	3	4	4	12	51	61	62	35	209	1 069	1 377
Västernorrlands	—	6	2	—	8	4	3	5	2	14	34	19	21	16	90	1 216	1 375
Jämtlands	—	1	—	2	9	7	4	5	4	20	10	6	3	8	27	1 027	1 270
Västerbottens	3	1	3	2	9	10	11	6	6	33	78	101	79	76	334	1 542	1 989
Norrbottens	1	2	3	4	10	4	8	6	2	20	33	38	30	24	125	678	913
Summa	85	109	112	92	398	73	84	57	49	263	2 173	2 361	1 751	1 739	8 024	43 677	56 841

Tab. 4. Övriga sjukdomar år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län m. m.	A n t a l u n d e r s ö k t a, b e h a n d l a d e, b e s i k t i g a d e d j u r m. m.							
	Häst	Nötkreatur	Svin	Får och get	Hund	Pälsdjur	Tamfågel	Andra
Stockholms stad . . .	417	132	—	—	2 293	—	—	—
Stockholms län . .	4 810	31 302	2 810	156	870	43	361	33
Uppsala » . .	4 429	30 577	3 473	213	514	—	41	8
Södermanlands » .	4 292	35 602	1 756	86	611	26	—	13
Östergötlands » .	8 922	70 953	4 726	89	1 004	239	63	22
Jönköpings » . .	4 801	31 827	2 637	12	537	1	26	2
Kronobergs » . .	2 497	14 964	3 366	21	286	—	3	—
Kalmar » . .	6 580	31 801	4 723	264	604	74	33	6
Gotlands » . .	3 239	11 035	7 091	99	329	—	306	15
Blekinge » . .	2 643	15 149	3 633	16	402	—	12	12
Kristianstads » .	7 803	52 476	34 390	69	994	—	306	14
Malmöhus » . .	16 528	89 901	28 859	75	3 321	30	656	31
Hallands » . .	4 819	22 215	18 491	24	316	—	256	9
Göteborgs o. Boh. »	5 813	13 192	4 326	74	2 983	26	212	128
Älvsborgs » . .	7 377	26 014	5 241	65	965	32	455	91
Skaraborgs » . .	12 126	49 230	12 944	108	525	18	93	12
Värmlands » . .	7 129	22 550	3 129	91	985	10	53	221
Örebro » . .	4 137	31 928	1 688	113	842	11	56	44
Västmanlands » .	2 935	25 534	1 492	56	479	1	—	23
Kopparbergs » . .	6 657	23 986	1 779	517	1 000	45	19	76
Gävleborgs » . .	5 781	15 383	2 377	111	929	9	17	39
Västernorrlands »	3 923	9 772	914	190	367	—	10	2
Jämtlands » . .	5 013	9 681	838	349	373	1	—	3
Västerbottens » .	5 056	16 297	1 982	522	395	27	93	15
Norrbottnens » .	4 542	9 582	588	287	319	1	—	3
Summa	142 269	691 083	153 243	3 607	22 243	594	3 051	822

Tab. 5. Vissa sjukdomar år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Län m. m.	Acetonämi hos nötkreatur					Puerp.hämoglobinämi hos nötkreatur					Skravelsjuka hos nötkreatur					Hovkräfta hos häst					Lungemfysem hos häst				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Stockholms län	115	69	6	47	237	—	5	4	5	14	77	38	4	41	160	1	1	—	2	4	14	27	2	6	49
Uppsala	274	330	23	130	757	4	3	13	9	29	130	135	39	126	430	—	—	—	—	—	10	20	4	12	46
Södermanlands	424	337	32	259	1 052	10	8	7	26	51	63	49	21	57	190	1	1	1	—	3	13	19	6	9	47
Östergötlands	269	291	29	183	722	11	3	—	16	24	284	191	27	318	820	1	3	1	1	6	15	20	6	10	51
Jönköpings	289	250	29	114	682	4	9	—	6	19	809	382	7	322	1 520	—	3	—	1	4	35	60	10	25	130
Kronobergs	171	197	23	77	468	3	2	1	4	10	277	149	21	90	537	—	1	1	3	5	22	31	7	13	73
Kalmar	299	251	17	116	683	8	5	2	2	17	330	127	22	96	575	—	—	—	—	—	28	29	4	24	85
Gotlands	103	111	5	32	251	4	2	—	4	10	55	37	12	32	136	1	—	—	—	1	7	10	3	15	35
Blekinge	73	88	9	23	193	2	4	1	4	11	16	24	5	12	57	3	—	1	2	6	11	13	1	5	30
Kristianstads	119	145	18	39	321	18	16	2	3	39	59	60	5	19	183	40	22	22	18	102	24	28	3	15	70
Malmöhus	134	113	24	52	323	5	17	3	14	39	14	22	4	1	41	33	32	35	38	138	11	22	8	11	52
Hallands	315	307	55	94	771	1	2	—	2	5	73	57	6	8	144	25	10	21	15	71	10	19	8	10	47
Göteborgs o. Boh.	133	151	13	65	362	—	4	1	1	6	57	45	18	15	185	3	7	4	3	17	13	23	11	13	60
Älvsborgs	460	519	39	211	1 229	4	1	2	7	14	884	245	33	146	1 808	6	11	11	7	35	38	75	14	31	158
Skaraborgs	575	463	27	301	1 366	7	3	—	5	15	1 673	506	37	698	2 914	16	14	8	8	46	33	32	10	14	89
Värmlands	229	265	15	108	617	2	—	14	15	31	384	154	34	399	971	—	—	—	1	1	8	25	3	4	40
Örebro	412	360	28	231	1 031	2	2	2	35	41	167	124	7	112	410	5	1	—	—	6	6	18	7	—	31
Västmanlands	252	239	36	131	658	1	—	10	2	13	130	131	23	99	383	—	—	—	1	1	10	6	—	4	20
Kopparbergs	387	348	96	194	1 025	11	9	14	15	49	1 378	573	72	966	2 289	—	—	1	1	2	4	3	—	2	9
Gävleborgs	310	348	32	148	838	12	7	19	25	63	166	160	41	136	506	—	—	1	1	2	1	6	5	2	14
Västernorrlands	205	186	32	137	560	15	14	18	52	99	64	57	7	35	163	—	—	1	1	2	2	3	1	3	9
Jämtlands	102	97	12	83	294	18	25	31	86	160	46	93	20	52	211	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Västerbottens	318	352	12	210	892	12	14	11	27	64	101	89	36	86	312	2	1	1	1	5	5	8	6	3	22
Norrbottens	304	212	30	167	713	5	1	2	7	15	79	63	30	35	212	—	1	—	—	1	1	1	—	1	8
Summa	6 272	6 029	642	3 102	16 045	159	156	157	366	898	7 356	3 516	534	3 901	15 807	137	108	109	104	458	321	500	120	232	1 173

Tab. 5 (forts.). Vissa sjukdomar år 1947.

1	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
Län m. m.	Lymfadenos hos nötkreatur					Sterilitet hos nötkreatur					Dräktighetsundersökning hos nötkreatur	Polymyosit och käkmyosit hos häst					Polymyosit hos nötkreatur				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	6	—	8	5	19	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	6	4	3	9	22	2 342	1 853	1 176	2 192	7 563	14 415	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Uppsala	5	8	4	2	19	1 394	1 063	581	910	3 948	14 850	9	9	5	3	26	1	1	1	—	3
Södermanlands	3	4	1	5	13	2 306	1 756	1 158	1 906	7 126	13 709	4	6	1	1	12	—	—	—	—	—
Östergötlands	38	25	20	20	103	4 308	3 326	1 183	2 703	12 020	28 457	12	4	4	6	26	—	—	—	—	—
Jönköpings	70	55	37	58	220	945	974	662	1 052	3 633	4 973	6	13	2	2	23	—	—	—	—	—
Kronobergs	16	13	20	21	70	716	620	512	761	2 609	3 259	5	6	2	2	15	3	6	1	—	10
Kalmar	44	52	39	46	181	1 134	959	567	929	3 589	6 763	4	2	1	3	10	—	—	1	—	1
Gotlands	3	2	—	—	5	432	420	244	336	1 432	2 806	1	1	—	5	7	—	—	—	—	—
Blekinge	24	17	12	24	77	647	605	347	527	2 126	3 837	2	4	—	—	6	—	—	—	—	—
Kristianstads	14	16	26	64	120	2 194	2 024	1 025	1 760	7 008	19 492	2	15	9	6	32	—	—	—	—	—
Malmöhus	5	6	4	6	21	4 381	4 954	3 361	5 382	18 078	36 478	13	14	7	8	42	—	—	—	—	—
Hallands	—	—	—	2	2	1 886	1 516	1 390	2 079	6 871	4 683	2	10	5	1	18	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Boh.	—	—	1	1	2	771	543	479	615	2 408	3 235	10	17	4	7	38	—	—	—	—	—
Älvsborgs	2	1	1	1	5	1 437	1 168	704	1 102	4 411	6 229	22	20	4	3	40	—	—	—	3	3
Skaraborgs	6	2	3	3	14	2 790	2 299	1 389	2 477	8 955	17 032	30	80	6	9	125	—	—	—	—	—
Värmlands	2	—	1	—	3	1 201	1 167	766	919	4 053	6 704	4	3	1	8	16	—	—	3	—	3
Örebro	1	—	1	1	3	2 087	1 922	1 463	1 976	7 448	10 902	8	10	2	7	27	—	4	3	1	8
Västmanlands	2	—	—	7	9	1 930	1 404	824	1 367	5 525	11 473	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—
Kopparbergs	1	—	—	—	1	1 654	1 430	1 134	1 416	5 634	3 222	5	14	3	1	23	—	—	—	—	—
Gävleborgs	5	—	1	—	6	1 130	1 124	966	858	4 078	3 577	12	21	8	1	42	1	6	2	—	9
Västernorrlands	—	—	—	—	—	432	451	330	301	1 514	1 267	3	1	—	—	4	—	1	—	—	1
Jämtlands	—	—	—	1	1	374	511	301	242	1 428	989	15	24	1	5	45	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	2	—	2	1 160	1 368	620	457	3 605	1 789	8	14	1	3	26	—	1	—	—	1
Norrbottnens	—	—	—	—	—	625	719	495	419	2 258	1 165	13	8	2	1	24	—	—	—	—	—
Summa	247	205	176	271	899	38 282	34 176	22 185	32 691	127 334	221 415	191	297	68	83	639	5	19	11	4	39

Tab. 6. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade djur samt besiktigade kroppar av vilt (älg m. m.) år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Slakthusets eller slakteriets nummer och läge <i>Numéros et lieux des abattoirs ou des boucheries</i>	Stor- boskap <i>Gros bétail</i>	Kalv <i>Större Grands</i>	Veaux <i>Mindre Petits</i>	Får, get <i>Mou- tons, chèvres</i>	Svin <i>Svin Gros</i>	Porcs <i>Spädgris Cochon- nets</i>	Häst <i>Häst Grands</i>	Chevauz <i>Föl Pou- lains</i>	Älg <i>Élans</i>	Vild- svin <i>Sang- liers</i>
Slakthus.										
1. Stockholm	19 324	4 690	22 192	7 283	20 847	247	3 635	152	50	—
2. Göteborg	27 294	9 496	16 511	7 121	33 396	3 480	3 665	864	57	—
3. Malmö	8 812	7 709	3 991	3 195	20 777	17	1 737	197	5	—
4. Eskilstuna	5 690	1 844	11 049	720	7 907	27	608	21	17	—
5. Linköping	15 632	7 122	20 521	3 922	22 779	1 013	1 786	113	48	—
7. Hällsingborg	4 276	1 692	1 961	1 635	8 991	4	661	93	4	—
8. Norrköping	1 998	924	2 113	1 014	4 027	13	228	89	72	—
Summa	83 026	33 477	78 338	24 890	118 724	4 801	12 320	1 529	253	—
Kontrollslakterier.										
46. Vilhelmina	1 185	590	1 055	1 690	353	—	239	2	—	—
47. Sollefteå	1 893	725	2 603	2 771	481	2	308	7	2	—
48. Karlskrona	4 788	3 002	9 998	2 620	6 991	246	368	14	1	—
49. Ljungby	1 605	3 315	588	1 113	2 513	931	99	11	20	—
50. Eksjö	2 086	2 094	3 309	668	3 202	24	210	15	9	—
51. Kalmar	12 232	12 078	18 261	8 276	30 688	523	760	67	18	—
52. Tomelilla	10 163	12 558	5 496	1 898	85 233	1 404	675	24	8	—
53. Sävsjö	2 199	4 718	1 848	742	3 765	63	146	3	13	—
54. Kil	8 092	12 037	8 140	3 356	5 555	790	703	19	1	—
55. Trelleborg	1 959	2 080	4 374	188	47 576	811	300	13	5	—
56. Halmstad	13 217	17 152	9 771	4 822	62 839	1 395	919	7	43	—
57. Falkenberg	3 522	3 364	2 816	723	8 366	1 365	174	31	15	—
58. Uppsala	7 217	1 507	19 386	3 034	11 546	13	771	9	63	—
59. Skellefteå	3 263	3 096	4 203	1 439	5 862	2	384	40	2	—
60. Hova	1 854	1 442	510	100	1 611	16	106	27	1	—
61. Ängelholm	8 253	3 017	3 872	604	24 340	61	340	—	8	—
62. Varberg	3 674	3 702	2 550	1 294	10 372	804	274	26	8	—
63. Sege	7 567	2 781	3 142	6	24 315	—	277	—	—	—
64. Landskrona	1 495	649	990	228	7 660	4 057	111	9	—	—
65. Eslöv	4 933	1 630	2 462	202	32 514	6 413	147	—	4	—
66. Ulricehamn	972	495	866	313	1 539	1	86	29	—	—
67. Åstorp	1 253	4 435	5 425	1 237	23 031	1 082	473	7	12	—
68. Norrköping	6 673	2 466	14 388	1 382	4 712	235	650	34	45	—
69. Hässleholm	3 112	1 570	907	271	7 004	1	152	21	3	—
70. Uddevalla	11 293	13 984	19 478	6 260	20 704	519	875	95	8	—
71. Svenljunga	3 068	5 839	2 854	1 076	4 786	260	211	19	3	—
72. Hörby	2 070	4 357	4 598	646	35 060	10	191	21	2	—
73. Borås	3 828	4 169	5 386	535	4 813	163	263	32	—	—
74. Västerås	7 715	2 181	18 928	795	5 882	—	645	29	49	—
75. Värnamo	2 210	5 193	2 603	759	5 035	29	149	4	5	—
76. Borlänge	4 199	2 087	7 692	3 117	4 298	152	525	9	—	—
77. Jönköping	5 991	5 438	12 685	1 358	13 057	—	430	—	1	—
78. Visby	5 951	3 421	10 815	18 099	20 760	21	726	22	—	—
79. Stenstorp	15 252	5 944	17 299	1 649	16 876	943	914	41	11	—
80. Kristianstad (Långebro)	10 445	8 936	9 367	3 272	43 062	1 174	944	42	9	—
81. Skara	19 349	4 292	38 489	4 275	40 417	824	1 398	207	40	—
82. Alvesta	8 584	18 895	10 640	3 920	27 295	523	725	7	41	—
83. Kävlinge	13 714	8 255	8 639	899	55 044	46	802	104	1	—
84. Nyköping	6 169	1 144	16 556	1 473	5 930	364	508	19	31	—
85. Norrtälje	2 228	619	7 454	1 584	2 162	1	238	4	9	—
86. Vimmerby	3 072	5 356	4 571	3 368	8 400	155	277	—	5	—
87. Motala	3 256	1 615	5 891	517	4 319	5	354	9	17	—
88. Trollhättan	3 604	1 611	8 800	1 303	3 972	187	295	5	48	—
89. Västervik	1 985	1 119	4 056	1 113	2 979	7	178	6	12	—
90. Örebro	11 418	9 607	23 071	1 641	13 264	489	1 039	9	15	—

Tab. 6 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
91. Kristinehamn	3 419	3 386	4 821	1 231	3 183	2	308	1	—	—
92. Strängnäs	1 678	466	4 232	696	1 561	9	134	2	20	—
93. Vetlanda	2 798	4 129	2 581	1 151	3 905	44	147	8	7	—
94. Arvika	5 076	9 780	1 851	2 109	1 592	8	539	15	—	—
95. Tranås	4 495	4 868	5 283	1 517	7 583	75	375	12	32	—
96. Valbo	6 165	2 889	13 449	3 630	5 426	27	683	61	28	—
97. Valdemarsvik	1 245	1 021	2 435	528	1 870	15	135	2	23	—
98. Kisa	1 577	2 558	2 425	1 183	4 185	2	156	3	—	—
99. Umeå	5 175	5 863	8 514	4 646	5 913	122	573	44	1	—
100. Kristianstad	1 333	822	456	584	3 669	2 013	375	46	2	—
102. Hultsfred	1 860	1 573	538	1 766	1 561	3	295	52	—	—
103. Säfte	2 362	2 856	1 918	1 051	2 132	6	330	52	3	—
104. Mörrum	941	323	559	61	1 701	933	82	1	—	—
105. Slöinge	2 652	1 976	518	765	5 729	1 796	343	74	17	—
106. Enköping	3 215	502	8 533	616	1 846	29	298	1	23	—
107. Växjö	1 575	1 178	398	327	1 391	5	160	26	13	—
108. Aneby	3 991	2 261	2 418	576	3 322	17	255	32	6	—
109. Sundsvall	3 308	955	3 319	3 712	1 079	—	441	24	—	—
110. Östersund	3 819	626	6 888	4 554	1 493	11	610	72	—	—
111. Gällerstå	2 337	1 654	1 997	261	3 631	51	306	50	—	—
112. Brålanda	4 186	5 238	4 901	1 514	6 550	1 516	385	5	4	—
113. Alingsås	5 816	4 090	10 529	1 030	6 946	454	458	—	3	—
114. Katrineholm	2 904	642	4 885	172	2 070	26	269	7	13	—
115. Örnsköldsvik	1 796	1 224	1 383	1 754	768	—	163	—	—	—
116. Torsby	1 627	3 308	686	2 565	369	9	133	—	1	—
117. Kalmar	3 638	2 121	1 405	811	2 687	8	323	97	6	—
118. Skövde	7 199	1 707	2 373	657	8 444	2 091	533	99	3	—
119. Luleå	3 912	887	5 190	1 430	856	—	421	5	—	—
120. Hille	706	194	376	84	1 611	—	126	2	—	—
Summa	348 913	278 062	471 693	137 677	843 256	35363	29 775	1 942	793	—
Slutsumma	431 939	312 139	550 031	162 567	961 980	40164	42 095	3 471	1 046	—

Dessutom har besiktigats 7 st. rådjur vid kontrollslakteriet nr 83 i Trollhättan.

Tab. 7. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt viddagna åtgärder år 1947.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 8. Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1947.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 9. Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontrollslakterier år 1947.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 10. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar år 1947.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27			
Besiktningsbyråernas läge ¹	Stor- boskap ²		Större kalv ³		Mindre kalv ⁴		Får, get ⁵		Svin ⁶		Spädgris ⁷		Häst ⁸			Föl ⁹			Älg ¹⁰				Björn ¹¹			Vild- svin ¹²		Räv ¹³	Gräv- ling ¹⁴
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/1	1/1			
Stockholms stad . .	162	—	228	—	245	—	1 153	—	200	—	—	—	45	—	1	—	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Stockholms län	825	4	821	3	2 053	3	6 11	2	1 147	389	9	—	165	1	6	—	30	11	5	—	—	—	—	—	—	—	—		
Uppsala	1 592	5	1 398	26	3 616	3	884	3	3 338	1 330	17	—	230	1	14	1	100	22	41	—	—	—	—	—	—	—	—		
Södermanlands	1 061	—	1 239	12	3 402	5	189	—	2 340	687	49	—	85	—	9	—	81	20	141	—	—	—	—	—	—	—	—		
Östergötlands	251	—	241	6	498	—	99	—	529	452	12	—	36	—	5	—	88	23	18	—	—	—	—	—	—	—	—		
Jönköpings	1 922	91	2 878	64	2 339	41	811	8	3 621	1 738	28	—	193	6	44	5	63	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kronobergs	1 319	14	3 141	45	1 025	17	772	4	2 792	884	2	—	72	1	2	—	43	30	14	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kalmar	1 683	4	1 553	54	1 728	20	889	2	1 394	2 041	21	—	293	2	53	—	95	34	12	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gotlands	3	—	7	—	9	—	29	—	34	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Blekinge	1 132	—	588	4	1 929	18	908	10	1 787	706	8	—	104	1	3	—	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kristianstads	1 583	—	1 730	3	2 152	—	733	7	4 678	135	13	—	100	—	24	—	28	3	1	—	—	—	—	2	—	—	—		
Malmöhus	1 617	12	1 626	6	2 490	—	1 276	5	5 820	134	34	1	200	2	25	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hallands	476	—	427	3	333	—	236	1	759	38	10	—	17	—	7	—	21	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Göteborgs o. Bohus	728	1	967	9	738	—	376	3	776	139	7	—	101	—	15	—	44	12	20	—	—	—	—	1	—	—	—		
Älvsborgs	5 919	43	6 852	202	7 158	79	1 644	27	8 169	1 120	42	—	760	1	159	1	53	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Skaraborgs	2 729	3	1 734	14	9 603	3	790	8	4 802	605	71	—	360	—	106	1	58	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Värmlands	3 507	24	4 640	48	2 561	7	2 253	3	1 889	805	15	—	346	5	41	—	40	21	7	—	—	—	—	—	—	—	—		
Örebro	1 792	15	2 571	33	2 528	5	429	5	2 298	1 129	10	—	175	1	12	—	53	27	81	—	—	—	—	—	—	—	—		
Västmanlands	3 222	34	1 943	16	7 422	—	599	—	3 438	393	10	—	495	2	17	—	91	22	24	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kopparbergs	5 107	60	3 299	58	8 286	24	2 506	11	5 337	853	20	—	1 263	12	38	—	20	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gävleborgs	8 466	24	4 483	59	12 710	68	3 426	7	4 165	2 100	7	—	1 046	2	30	—	46	17	14	2	—	—	—	—	—	—	—		
Västernorrlands	6 370	34	4 899	78	10 474	64	3 496	7	2 709	765	9	—	496	—	47	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Jämtlands	2 093	21	485	13	3 366	40	1 077	3	785	467	4	—	228	—	21	—	15	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—		
Västerbottens	4 074	28	3 621	19	4 910	12	1 868	4	2 859	636	8	—	400	1	27	1	10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Norrbottnens	1 702	29	384	22	2 580	—	783	2	576	97	11	—	539	2	6	—	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—		
Summa	59 835	446	51 755	797	94 155	409	27 857	122	66 172	17 656	417	—	1 749	40	712	10	1087	327	339	6	—	—	—	3	—	—	—		

Ann. Uppgifter för varje ort inom respektive län finnas (i manuskript) tillgängliga hos veterinärstyrelsen. Till besiktning inlämnad $\frac{3}{4}$ kropp räknas som $\frac{1}{1}$ kropp.

¹ Situations des bureaux d'inspection des viandes. — ² Gros bétail. — ³ Veaux, gros. — ⁴ Veaux, petits. — ⁵ Moutons et chèvres. — ⁶ Porcs. — ⁷ Cochonnets. — ⁸ Chevaux. — ⁹ Poulains. — ¹⁰ Élaus. — ¹¹ Ours. — ¹² Sangliers. — ¹³ Renards. — ¹⁴ Blaireaux.

Tab. 11. Uppgift om utförsel av kött år 1947.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

**Tab. 12. Kontrollen av införda köttvaror och andra födoämnen
år 1947.**

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.
